Тыднёвік Магілёўскі

№ 35 (99) 8-14 верасьня 2000 г. Кошт 50 руб.

Гэта ў іх называецца "атмасфэрай даверу"

ДЗЯРЖАЎНЫ КАМІТЭТ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ПА ДРУКУ

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ ПО ПЕЧАТИ

220048, Мінск, праспект Машэрава, 11
Тэл. (017) 223 92 31, факс (017) 223 34 35

220048, Минск, проспект Машерова, 11
Тел. (017) 223 92 31, факс (017) 223 34 35

21.08.2000 № 02-01/2227

на №

Редакции Тыднёвік Магілёўскі

О регистрации редакции

Напоминаем, что в соответствии с Декретом Президента Республики Беларусь от 16.03.99 г. № 11 «Об упорядочении государственной регистрации и ликвидации (прекращении деятельности) субъектов хозяйствования» необходимо до 1 января 2001 года зарегистрировать в местном исполнительном комитете редакцию в качестве коммерческого или некоммерческого юридического лица в любой организационно-правовой форме. Если в качестве редакции выступает учредитель - гражданин, то юридическое лицо не создается. Учредитель в таком случае должен быть индивидуальным предпринимателем с правом выпуска периодического издания.

Председатель М.В. Подгайный

Гурецкий 223-61-86

Сёньня ў Віцебску мусіў быў пачацца першы Фэст недзяржаўнай беларускай прэсы, прысьвечаны 5-годзьдзю Беларускай асацыяцыі журналістаў (БАЖ) і міжнароднаму Дню салідарнасьці журналістаў.

Рыхтаваўся да гэтага сьвята і "Тыднёвік", які меў намер прэзэнтавацца сярод больш як 50 незалежных беларускіх выданьняў у якасьці адзінага ў нашай вобласьці вольнага нацыянальнага выданьня. Аднак у апошні момант сталася вядомым, што віцебская ўлада прыняла адпаведныя захады дзеля таго, каб сарваць Фэст. Папросту АТ "КІМ" было загадана адмовіць БАЖу ў прадастаўленьні для імпрэзы Палаца культуры, аб чым папярэдне была дасягнутая дамоўленасьць і вырашаныя ўсе фінансовыя пытаньні арэнды.

Праўленьне і Рада БАЖ прынялі адпаведную заяву ў сувязі з прыкрымі мэтадамі змаганьня ўлады супраць незалежнай журналістыкі. У ёй гаворыцца пра тое, што абяцаньні ўлады напярэдадні выбараў аб тым, што яна, улада, будзе імкнуцца да ўсталяваньня ў грамадстве сацыяльна-палітычнага міру і стварэньня атмасфэры ўзаемадаверу, нічога ня вартыя. БАЖ абвяшчае замежных калегаў (найперш заходняй Эўропы, а таксама мяркуемых удзельнікаў Фэсту з Расеі і Літвы), што верыць Лукашэнку нельга. У чарговы раз прадэманстраваныя ўладамі зласьлівыя адносіны да вольнага слова і дэмакратыі ёсьць сьведчаньнем цынічнай непавагі як да міжнародных правілаў цывілізаваных паводзінаў, так і да ўласнай Канстытуцыі.

Гэтымі ж днямі недзяржаўныя газэты атрымалі афіцыйны ліст за подпісам старшыні Дзяржкамдруку М.Падгайнага, якім газэты папярэджваюцца аб перарэгістрацыі да канца бягучага году. Гэтая "перарэгістрацыя", на думку прафэсара М.Пастухова, абсалютна незаконная. Яна мае на мэце перавесьці газэты ў адзін шэраг з камэрцыйнымі ці напаўкамэрцыйнымі структурамі, што дазволіць любому мясцоваму чыноўніку дыктаваць рэдакцыі любыя ўмовы праз пытаньні разьмяшчэньня, маёмасьці, падатковых капрызаў і г.д. Захочуць – і зачыняць выданьне – як гэта зроблена, напрыклад, у абласным цэнтры з камэрцыйнымі шапікамі ўздоўж менскага рынку...

БАЖ абавязкова правядзе Фэст пазьней і ў іншым горадзе, а таксама прыме захады, каб прыцягнуць да імпрэзы найбольшую ўвагу калегаў з усяго сьвету і дэмакратычных урадаў.

Рэдакцыя «ТМ»

Амэрыканскі Беларускі зьезд

У мінулую нядзелю, 3-га верасьня, у горадзе Кліўленьдзе (ЗША) адбыўся 24-ты зьезд беларусаў Паўночнай Амэрыкі. Арганізатарам зьезду выступіла Беларуска-Амэрыканскае Задзіночаньне (БАЗА).

Кіраўнік галоўнай управы БАЗА спадар Антон Шукелойць заўважыў, што гэтым разам беларускі зьезд набыў надзвычай высокі ўзровень. Асабіста ўдзельнікаў зьезду вітаў Боб Тафт – губэрнатар штату Агаё, і насёньня кіраўнік штабу рэспубліканскай партыі ў гэтым штаце. (Ён, дарэчы, паходзіць зь вельмі ўплывовай амэрыканскай палітычнай дынастыі. Ягоны прадзед быў 27-ым прэзыдэнтам Злучаных Штатаў).

Губэрнатар перадаў беларусам ліст ад кандыдата ў прэзыдэнты ЗША ад рэспубліканцаў Джорджа Буша (малодшага). У лісьце былі прывітальныя словы да зьезду й пажаданьні посьпехаў. Боб Тафт зь відавочнай радасьцяй і павагай прыняў падарункі ад беларусаў і заўважыў, што мае вялікі гонар, бо ў штаце Агаё жывуць і працуюць прадстаўнікі беларускай дыяспары, якія да таго ж не парываюць сувязяў з сваёй Радзімай.

Падчас афіцыйнае часткі зьезду выступіла старшыня Рады БНР Івонка Сурвілла. "У сёньняшніх умовах мы мусім зберагчы хоць бы тое, што яшчэ маем", – сказала яна й заклікала прысутных разьвіваць усё нацыянальнае беларускае ў эміграцыі.

Удзельнікаў зьезду павітаў старшыня Вярхоўнага Савету 13 скліканьня Сямён Шарэцкі. Старшыня БНФ Зянон Пазьняк распавёў пра палітычную сытуацыю ў Беларусі, пераканаўча скрытыкаваўшы пры гэтым тую частку апазыцыі, якая ўдзельнічае ў восеньскіх выбарах.

24-ты зьезд беларусаў шырока асьвятляўся амэрыканскай мясцовай прэсай, а таксама буйной тэлекампаніяй CNN.

Галіна ПРЫГАРА, Нью-Ёрк

Дз.АБАДОЎСКІ: ДРУГОЕ СЛУХАНЬНЕ

Што паказваюць сьведкі

На гэтым тыдні ўдзельнікі працэсу пад старшынствам судзьдзі Г.Кужалевай мелі справу са сьведкамі. Прыкладна 20 чалавек давалі паказаньні і адказвалі на пытаньні як пракурорскага, так і абарончага боку. Чым далей прасоўваўся суд у гэтым кірунку, тым усё больш відавочным станавілася тое, што многія доказы сьледзтва былі здабытыя з парушэньнямі закону й цяпер ня могуць быць прынятыя да абвінаваўчай увагі. Зразумела, што вырашаць гэта будзе суд, але назіральнікі і абаронцы Дз.Абадоўскага і А.Новікава спадзяюцца менавіта на такое ягонае рашэньне.

Некалькі эпізодаў суда ня могуць не зрабіць уражаньня, што сьледзтва выконвала загадзя пастаўленую задачу, а таму ня надта абцяжарвала сябе "фармальнасьцямі". Як зазначыў грамадзкі абаронца падсудных Валадар Цурпанаў, цяжка было пазьбегнуць уражаньня, што ў судзе на некаторых пракурорскіх і міліцэйскіх супрацоўнікаў, што прымалі ўдзел у сьледзтве й іншых дзеяньнях па справе, раптам абрынулася страта памяці. "Гонар мундзіру" выратаваў толькі адзін зь іх, які сумленна прызнаўся ў тым, што ў пратаколе, там, дзе выкарыстанае ягонае прозьвішча, пазначана няпраўда. Недакладныя і блытаныя паказаньні давалі прадстаўнікі крымінальнай экспэртызы, што ёсьць сьведчаньнем небясьпечных зь іхняга боку парушэньняў закону. Нарэшце, А.Новікаў, які праходзіць як саўдзельнік у сумесным з Дз.Абадоўскім крадзяжы, прадставіў алібі на той дзень і час, калі па матэрыялах абвінавачваньня ён рабіў гэтае злачынства. Не зусім пераканаўчымі выглядалі таксама паказаньні пацярпеўшай, якая ў апазнаньні гвалтаўніка і расповядзе пра некаторыя іншыя дэталі справы была настолькі недакладнай, што безь непахісных доказаў прымаць сказанае на веру – значыць рызыкаваць лёсам, магчыма, зусім невінаватага чалавека.

Суд зрабіў перапынак да наступнага аўторка.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК па праблемах права

ПАРАЛЕЛЬНА СУДУ

Канвой як удзельнік працэсу

Інфармацыя аб неадэкватных і надта "актыўных" паводзінах міліцэйскага канвоя на судовым працэсе Дз.Абадоўскага і А.Новікава, якая ўтрымлівалася ў першым рэпартажы з суда нашага АГЛЯДАЛЬНІКА ("ТМ" №34), атрымала працяг.

Абаронца падсудных Сяргей Абадоўскі накіраваў заяву пракурору вобласьці сп. Дудкіну. У ёй утрымліваецца падрабязны, па хвілінах, пералік усіх парушэньняў, якія зрабіў канвой падчас суправаджэньня А.Новікава і Дз.Абадоўскага зь сьледчага ізалятара ў суд і па дарозе з суда ў сьледчы ізалятар. Неадэкватныя маршрутныя паводзіны канвою, які, дарэчы, адмовіўся прадставіцца абаронцам, вядомыя С.Абадоўскаму са словаў падсудных. Астатняе, што тычыцца іхных паводзінаў у судзе, абаронцы бачылі на свае вочы і чулі на свае вушы. Да іхных сьведчаньняў можа далучыцца і судзьдзя Г.Кужалева, якой двойчы давялося прымаць свае рашэньні, датычныя канвою. Першы раз яна дазволіла абаронцам у часе кароткага перапынку ў працэсе пракансультаваць А.Новікава аб ягоных правах і адносінах з грамадзкімі абаронцамі, пасьля таго як апошні заявіў на судзе аб жаданьні апынуцца пад абарончай апекай тых самых людзей, што выступаюць на баку Дзьмітрыя Абадоўскага. Перашкодай таму сталіся канвойныя, якія пры гэтым спасылаліся на загад МВД СССР ад 1977г. Далей канвойныя не дазволілі абаронцам правесьці канфідэнцыйную гаворку з падсуднымі, не забясьпечыўшы ўмовы такой гаворкі й застаўшыся прысутнымі на ёй.

У заяве да пракурора вобласьці С.Абадоўскі просіць расьсьледваць незаконныя дзеяньні канвойных, накіраваць адпаведнае прадпісаньне камандзіру іхняга падразьдзяленьня, а таксама дамагчыся таго, каб дзеяньні міліцыі не абумоўліваліся састарэлымі загадамі неіснуючай краіны.

Уласная інфармацыя

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Руслан Ігнацішчаў, які зь лёгкасьцю падтрымаў лістападаўскі пераварот 96-га (будучы дэпутатам законнага Вярхоўнага Савету), апошнімі гадамі распаўсюджвае па Магілёве кніжкі накшталт "Родной ли белорусам русский язык", дзе упарта даказвае, што беларусаў як народа не існуе, а беларуская мова, беларуская культура – нацыяналістычныя міты. Сёлета прафэсар паспрабаваў вылучыцца у кандыдаты на абраньне ў Палату ад калектываў гарадзкой больніцы і МТУ. Аднак нечакана для сабе атрымаў поўны адлуп.

Улады знайшлі чарговых вінаватых у тым, што ў вобласьці цяпер невялікія ураджаі. Гэта – бабулькі, што гандлююць варанай кукурузай. Міхаіл Дражын выдаў спэцыяльнае распараджэньне, паводле якога забараняецца продаж з рук той самай кукурузы. Міліцыі загадана бабулек затрымліваць, штрафаваць. Маўляў, яны крадуць з калгасных палёў, наносяць гаспадаркам аграмадную шкоду. Замест таго, каб наладзіць продаж адпаведнага прадукту, дзяржава ідзе шляхам забаронаў. А бабулькі працягваюць гандляваць, бо прапанову народжвае попыт, а не распараджэньне чыноўніка.

У абласным драматычным тэатры хутка мусіць зьмяніцца кіраўнік. Віктар Куржалаў сыходзіць. Па нашых зьвестках, на ягонае меца прыходзіць нейкі "бэпэсэзмавец". Кажуць, што ён на сустрэчы з акторамі прастадушна паведаміў, што быў у тэатры апошні раз даволі даўно, на дзённым спектаклі для дзяцей.

Аблвыканкам дэманструе, як ён глыбока разумее клопат Лукашэнкі аб спорце, у прыватнасьці, аб хакеі. Паколькі Палац пабудавалі, цяпер у горадзе мусяць зьявіцца хакейныя каманды. Таму выканкам вырашыў стварыць адпаведную спартовую школу – пры тым, што грошай зараз не хапае абсалютна на ўсё: ад утрыманьня футбольнага "Дняпра" да ўсіх ужо наяўных спартовых установаў. Няўжо ў Доме Саветаў сапраўды мяркуюць, што пры нашым жабрацтве мы здолеем стварыць на лядовай пляцоўцы нешта класнае? Відаць, спадзяюцца. Бо хакейныя клясы будуць адчыненыя, паводле памянёнага рашэньня, нават у райцэнтрах. Во будзе весела!

Магілёўскі аўтавакзал стаў запускаць камэрцыйныя рэйсы па самых папулярных прыгарадных маршрутах. Працяглы час транспартнікі баяліся гэта рабіць. Вядома, што перавозяць пасажыраў яны сабе ў страту, – як і ўва ўсёй краіне. Дзяржава, у імя фіктыўнай сацыяльнай справядлівасьці, трымае на пэўныя тавары і паслугі моцна заніжаныя кошты, а кампэнсоўваць страты не пасьпявае. Вось і аўтобусы фактычна перайшлі на больш адпаведныя расцэнкі. Але для людзей гэта азначае аграмадныя выдаткі зь сямейных бюджэтаў – без усялякай надзеі на пэрспэктыву іхняга папаўненьня.

Крычаўскі завод гумавых вырабаў – тыповае беларускае прадпрыемства. Паводле дзяржаўнай палітыкі тут увесь час павялічваюць вытворчасьць. Сёлета там на 13% вышэй вытворчасьць працы. Каб на гэтым спыніцца, дык ураженьне, што перад намі флагман прамысловасьці. Але... Рэалізаваная спажыўцам прадукцыя не аплочаная на 182 мільёны рублёў. На складах ляжаць гумавыя вырабы аж на 200 мільёнаў рублёў. Завод не аплочвае цалкам электрычнасьць, працаўнікоў накіроўваюць у адпачынак на 2/3 заробку (і гэтыя грошы трэба неяк забясьпечваць). Хутка і на падобныя адпачынкі грошай можа не хапіць.

Старшыня аблвыканкаму М.Дражын мае цяпер праграму асабістага ўдзелу ў вырашэньні праблемаў на прадпрыемствах, дзе становішча найбольш складанае. Гэта значыць, што чыноўнік будзе цяпер езьдзіць на тыя прадпрыемствы і апякавацца імі – каб яны запрацавалі лепей. Вось толькі на якое "лепей" ён будзе арыентавацца? Чым больш нашыя прадпрыемствы вырабляюць, тым горш іх працаўнікам. Можа, сп. Дражын прапануе нейкі трэці шлях?

Каму пра што, а нам у чарговы раз пра адсутнасьць інвэстыцыяў хочацца сказаць. Вось Міхаіл Красноў заявіў, што прадпрыемствы не абнаўляюць вытворчасьць. Маўляў, на некаторых 30 гадоў адна і тая ж прадукцыя выпускаецца, а дзенідзе яшчэ станкі даваенныя стаяць. Заўжды зьдзіўляе гэткая чыноўніцкая "наіўнасьць": праводзіць эканамічную палітыку па-лукашэнкаўску, а потым скардзіцца на неабноўленае абсталяваньне і састарэлую прадукцыю!

Да сустрэчы,
Сымон Глазштэйн.

ДА ДНЯ БЕЛАРУСКАЙ ВАЙСКОВАЙ СЛАВЫ

На скрыжаваньні эўрапейскіх дарогаў

Нашую краіну Бог разьмесьціў такім чынам, што яна палягае ў самым цэнтры перакрыжаваньняў паміж усходам і захадам, поўначчу і поўднем. Гэта ўсю вейную гісторыю правакавала суседзяў на агрэсыю і спробу яе анэксіі. Але баронячы сябе, Беларусь адначасова дапамагала й суседзям захоўваць іхныя тэрыторыі, суверэнітэт, культуру. Так было ад моманту ўтварэньня нашай дзяржавы да часоў апошняй сусьветнай вайны...

Ад І-га тысячагодзьдзя нашай эры да XIII-га Эўропа пакутвала ад нашэсьцяў качэўных азыяцкіх народаў. Ужо ў 1060 г. ваяры Полацкага князя Ўсяслава бралі ўдзел у вайсковым паходзе кіеўскіх дружынаў супраць качэўнікаў. У наступным веку дружына гарадзенскага князя Яраслава ў складзе кіеўскага войска выступіла супраць палавецкага хана Канчака.

У XIII ст. Эўропу скалыналі напады мангола-татараў. На працягу больш чым дзьвюх стагодзьдзяў нашыя продкі баранілі ад іх сябе й цэнтральна-заходнія эўрапейскія дзяржавы. Беларускія вайсковыя аддзелы князёў Міндоўга, Альгерда, Андрэя Альгердавіча, Дзімітрыя Альгердавіча, Баброка Валынскага перамаглі ў шэрагу бітваў, у тым ліку адолелі Мамая на полі Куліковым – тым самым аказаўшы неацэнную братнюю дапамогу ўкраінцам і русінам. Беларускае войска пад камандаваньнем М.Глінскага пад Клецкам ушчэнт размалаціла ваяроў крымска-татарскага ханства, чым назаўсёды адбіла ў іх ахвоту нападаць на славянскія тэрыторыі.

У XIII-XVI ст.ст. беларускія палкі ваявалі за незалежнасьць земляў сваіх, а таксама – Польшчы й Прыбалтыкі з крыжакамі з ордэнаў Мечаносцаў, Тэўтонскага і Лівонскага. Пераможныя для нашых продкаў у складзе славянскіх войскаў бітвы на возеры Дурба, рацэ Акмяне, у паходах на Брандэбург і Франкфуртна-Одэры, на рацэ Стрэве і, нарэшце, пад Грунвальдам назаўсёды спынілі крыжакоў у іхных памкненьнях авалодаць Беларусьсю, Польшчай, заходнімі землямі Расеі і Ўкраіны.

Фота IREX

Пазьней беларускія войскі вызначыліся гераізмам і сьмеласьцю ў бітвах з швецкімі нападнікамі пад Кірхгольмам і пад Рыгаю. Разам з суседзямі баранілі беларусы Эўропу ад туркаў. Вялікай славай у XIX ст. у некалькіх значных бітвах пакрылі сябе Магілёўскія палкі, якія фармаваліся на беларускіх землях, падчас вызваленьня Баўгарыі ад турэцкага панаваньня, асабліва ў часе штурма Ізмаіла.

Ня ўсе суседзі былі памятлівымі і ўдзячнымі беларусам за іхны ўдзел у агульных вызваленчых войнах. Маскоўская Русь намагалася напрыканцы XIV - пачатку XV ст. падначаліць сабе ўсе славянскія землі для ўтварэньня імпэрыі "Трэці Рым". Гэтым плянам аднак ня выпала спраўдзіцца, бо беларуска-польска-літоўскія войскі здолелі абараніць свае землі, не дазволіўшы "ваяўнічым азыятам" распаўсюдзіць свой уплыў на краіны, што заўсёды цягнуліся на захад, да Эўропы. Войска К.Астрожскага пад Воршай перамагло амаль утрая пераўзыходзячае яго маскоўскае (менавіта гэтая бітва, дарэчы, што адбылася 8 верасьня 1514г., нарадзіла гістарычны Дзень Беларускай вайсковай славы). Свае перамогі пад Чашнікамі атрымалі ў часе гэтай вайны М.Радзівіл і Р.Сангушка. Скончылася тым, што беларуска-польскія войскі наогул занялі ў 1610 годзе Маскву...

Не абыйшла, зразумела, беларускія землі апошняя вайна, што пачалася 1 верасьня 1939 г. з гітлераўскага нападу на Польшчу. Але як толькі дайшлі фашысцкія палкі да Беларусі, дык адразу і зьведалі, што такое супраціў і мужнасьць. Асабліва Магілёў даў немцам першыя ўрокі ўпартасьці і гераізму. Практычна бяз зброі, без умацаваньняў, упершыню ў гэтай вайне скарыстаўшы народнае апалчэньне, палкі пад Магілёвам трымаліся 24 дні, зь іх 11 – у поўным акружэньні. Беларускі ўклад у перамогу над Гітлерам ніхто й ніколі не падвергне сумневу, ня зможа паменшыць.

...Шмат ваявала Беларусь і беларусы. Ніколі гэтыя ратныя справы ня мелі агрэсыўных ці заваёўных намераў. Больш таго, заўсёды, ад пачатку ўзьнікненьня нацыянальнай самасьвядомасьці і дзяржаўных утварэньняў на нашай зямлі, беларусы ваявалі пад лёзунгам "За нашу і вашу волю!".

Нельга забывацца на тое. Нельга не ганарыцца тым.

А.КРАСНАСЛАБОДЦАЎ

Газэта такія просьбы выконвае

Бялыніцкія сацыял-дэмакраты павіншавалі гараджанаў з сьвятам Беларускай вайсковай славы. Адмысловыя паштоўкі былі адпраўленыя ня толькі на выпадковыя адрасы, але й старшыні райвыканкаму, ягоным намесьнікам, а таксама кіраўніцтву "патрыятычнага" саюзу моладзі (БПСМ). Аднак жа такіх паштовак было выраблена ня шмат.

Таму бялыніцкія дэмакраты папрасілі "Тыднёвік" павіншаваць усіх жыхароў раёну з Сьвятам нацыянальнай вайсковай славы, што мы ахвотна і робім. Адначасна віншуем з выбітным Днём у гісторыі Бацькаўшчыны ўсіх чытачоў, усіх насельнікаў Падняпроў'я.

"Тыднёвік Магілёўскі"

ЭКАНАМІЧНЫ АГЛЯД

Хто ў нас адказвае за эканоміку

Цягам мінулага тыдня ўрад і вэртыкальныя ўлады прыкладалі нямала намаганьняў, каб выканаць дадзенае А.Лукашэнкам народу абяцаньне зьліквідаваць да 1 верасьня запазычанасьць у заробкавай плаце (уключна з заробкамі за ліпень).

Для дасягненьня пастаўленай мэты ўрад пайшоў на шэраг надзвычайных захадаў. Напрыклад, Савет міністраў даслаў адмысловы ліст за подпісам першага намесьніка прэм'ер-міністра Андрэя Кабякова кіраўнікам усіх міністэрстваў і ведамстваў, а таксама Нацыянальнага й камэрцыйных банкаў з прапановаю адкласьці выдачу жнівеньскага заробку на 10 дзён. Мэта зразумелая: спроба з'эканоміць грошы для таго, каб і распараджэньне выканаць, і не дапусьціць эмісіі ўкупна з новым вітком інфляцыі.

Але, як вядома, гэта не дапамагло. На канец жніўня, паводле дадзеных Мінсельгасхарчу, запазычанасьць у заробкавай плаце ў сельскай гаспадарцы склала 9 млрд. руб., пры тым, што за жнівень яшчэ не разьлічыліся. Як бачым, ніякія адміністрацыйныя захады не даюць станоўчага плёну, бо не закранаюць прычынаў грашовага і, адпаведна, сацыяльнага напружаньня.

А прычыны дзьве: нізкая эфэктыўнасьць эканомікі пры дырэктыўнай сыстэме гаспадараньня, а таксама – непамерныя "нажніцы" у цэнах, якія для калгасаў і саўгасаў у разьліку на год складаюць адмоўнае сальда памерам блізу 200 млрд. рублёў. Пры такіх умовах забясьпечыць нармальнае вядзеньне гаспадаркі, а значыць і забясьпечыць рэгулярную выплату заробкаў фактычна немагчыма.

За чэрвень і ліпень заробкавая запазычанасьць захоўваецца ва ўсіх рэгіёнах краіны, а ў асобных гаспадарках – нават за красавік-травень. Бацькі школьнікаў калгасу "Сьветач" Чэрвеньскага раёну, напрыклад, у адчаі заявілі, што не пашлюць сваіх дзяцей у школу, бо няма за што іх абуць і апрануць, купіць школьны рыштунак. Калгас не аплаціў людзям заробкі ажно за красавік. ***(Хай сабе і даволі кволыя, аднак жа акрэсьленыя вясковыя "выпады" людзей супраць улады мелі месца і ў нашай вобласьці, пра якія мы паведамлялі раней – "ТМ").***

"Вэртыкаль" шукае выйсьця, між іншым, не на эканамічным полі, а толькі звыклым для сябе адміністрацыйным чынам. Першае, што было зроблена – утвораная адмысловая ўрадавая камісія для кантролю за выкананьнем лукашэнкаўскага распараджэньня. Яе ўзначаліў, відаць, для большага страху, старшыня Дзяржкантролю Анатоль Тозік. У яе склад увайшлі найбольш "важкія" міністры, старшыня КГБ Уладзімер Мацкевіч. Склад камісіі сьведчыць пра мэтады, якія ёсьць у распараджэньні гэтых людзей для ўзьдзеяньня на тых, хто паспрабуе ня выканаць загад. Але ж хто будзе аналізаваць ды ліквідаваць ***прычыны***, па якіх узьнікла і працягвае нарастаць запазычанасьць у выплаце заробкаў?..

Уладзімер КУЛАЖАНКА,
прафэсар

ВЫБАРЫ – 2000. КАНЦЭПЦЫЯ. ЗЬМЕСТ. ПРАКТЫКА

"ТМ", безумоўна падзяляючы стаўленьне да выбараў, якое дэманструе апазыцыя (нэрвова названая ўладай радыкальнай), тым ня менш працягвае выбарчую рубрыку. Гэта ёсьць журналісцкім абавязкам: даць грамадзтву ўсе меркаваньні, усе пункты погляду, усе довады і абвяржэньні з той адзінай мэтай, каб кожны зрабіў свой выбар, прыняў сваё рашэньне. Але – сьвядома і асэнсавана.

Актыўна ўдзельнічаць – гэта і значыць: байкатаваць

Палітыкі пачалі аналізаваць вынікі паседжаньня эўрапейскай Тэхнічнай камісіі, што прыняла рэкамэндацыі адносна беларускай выбарчай сытуацыі. Адной зь першых да гэтай тэмы зьвярнулася радыё Свабода. У гутарцы, што днямі прагучала ў вольным эфіры, бралі ўдзел журналіст Віталь ТАРАС, палітоляг Валер КАРБАЛЕВІЧ і міжнародны каардынатар грамадзкай ініцыятывы "Хартыя-97" Андрэй САНЬНІКАЎ.

Мяркуем, што гэтая размова (адпаведна адаптаваная для "ТМ") будзе нашым чытачам цікавай.

Віталь ТАРАС: Як вядома, 30 жніўня ў Вене адбылася Тэхнічная канфэрэнцыя з удзелам Парлямэнцкай "тройкі", Бюро АБСЭ па дэмакратычных інстытуцыях і правах чалавека. Сярод высноваў і рэкамэндацыяў, што былі прынятыя, неабходна адзначыць наступныя:

1. Хаця прававыя рамкі для правядзеньня выбараў былі палепшаныя, аднак доступ да СМІ, функцыі парлямэнту, пэрыяд міру да апошняга часу не былі зьмененыя настолькі, каб агульныя ўмовы маглі быць ацэненыя як задавальняючыя.

2. Прысутнасьць парлямэнцкай тройкі й тэхнічнай місіі Бюро па дэмакратычным інстытуцыям і правам чалавека падкрэсьлівае тую палітычную вагу, якую Эўропа надае разьвіцьцю дэмакратыі ў Беларусі.

3. Іхняя прысутнасьць ня ёсьць актам міжнароднага прызнаньня дэмакратычнага характару парлямэнцкага выбарчага працэсу.

Лідэры аб'яднанай беларускай апазыцыі А.Лябедзька й В.Вячорка, якія прысутнічалі на гэтай канфэрэнцыі, адразу заявілі, што прынятае рашэньне – на карысьць апазыцыі й што міжнародных назіральнікаў адназначна ў Беларусі ня будзе, а значыць ня будзе і прызнаньня выбараў.

Дык зыходзячы з гэтага дакумэнту, будуць назіральнікі ці не?

Валер КАРБАЛЕВІЧ: Людзі, што прыедуць у Менск, будуць не назіральнікамі, а – прадстаўнікамі тэхнічнай місіі. Можна сказаць, што тут – перамога апазыцыі, але зь невялікай перавагай. Прычыны няпоўнай перамогі – дэманстрацыя (хоць і недастатковая) афіцыйным Менскам нейкіх зрухаў; ціск расейскай дэлегацыі; удзел часткі апазыцыі ў выбарах. Апошні фактар – галоўны.

Андрэй САНЬНІКАЎ: Перамога апазыцыі будзе тады, калі будуць выкананыя перадумовы для сапраўдных выбараў. Рэкамэндацыя – яна й ёсьць рэкамэндацыя. Адпаведнае рашэньне будзе прымацца на ўзроўні кіруючых органаў Асамблеі Рады Эўропы й Эўрапарлямэнту. А вось што насьцярожвае, дык гэта – уплыў Расеі, якая ў апошні момант далучылася да змаганьня афіцыйнага Менску, каб зьмяніць пазыцыю эўраструктураў. Таксама дрэнны знак – зьяўленьне на Тэхнічнай канфэрэнцыі прадстаўнікоў выканаўчага камітэту СНД і парлямэнцкай асамблеі СНД. Што тычыцца назіральнікаў – іх відавочна ня будзе. Хоць нават незалежныя газэты ўжо напісалі, заблытаўшыся, што тыя прыедуць...

Валер КАРБАЛЕВІЧ: Сытуацыя відавочна заблытаная. Рашэньне Тэхнічнай камісіі як бы падвесіла сытуацыю, прычым, для ўсіх. І для ўлады, і для часткі апазыцыі, якая байкатуе выбары, і для той яе часткі, якая ўдзельнічае ў іх. Кожны бок павінен будзе давесьці Эўропе сваю рацыю. Такім чынам Эўропа перадае канчатковае вырашэньне нашага крызысу нам жа. Яна будзе прымаць нейкія вялікія рашэньні толькі пасьля выбараў.

Віталь ТАРАС: Ёсьць зьвесткі апытаньняў, што 12% жыхароў Беларусі падтрымаюць байкот.

Валер КАРБАЛЕВІЧ: Гэта тыя людзі, якія ведаюць, што адбываецца ў краіне. Праблема ўпіраецца ў інфармаваньне нэўтральнага электарату.

Андрэй САНЬНІКАЎ: Я лічу, што байкот – адзіная пазыцыя, якую можна зараз займаць. Бо ніякіх выбараў няма – гэта фарс. І таму толькі байкот можа зьмяніць сытуацыю. Дарэчы, заклікаць да байкоту – мае канстытуцыйнае права. Байкот – гэта не пасыўны няўдзел у выбарах, а якраз наадварот – гэта ўдзел, і актыўны. Гэта засьведчана таксама й міжнародным правам.

Віталь ТАРАС: Вернемся да прыезду тэхнічных экспэртаў (ацэначнай місіі). Ці паўплывае такі прыезд на ход і зьмест выбараў?

Валер КАРБАЛЕВІЧ: Думаю, што пэўным чынам паўплывае. Улады будуць разумець, што яны пад кантролем, і гэта будзе іх стрымліваць ад грубага фальсыфікату. Экспэрты будуць глядзець і за апазыцыяй – вызначаць, наколькі эфэктыўнай ёсьць тактыка паводзінаў абедзьвюх ейных частак: байкоту і ўдзелу.

Андрэй САНЬНІКАЎ: Ня думаю, што гэтыя экспэрты будуць пільна назіраць за апазыцыяй. Яны будуць адсочваць эўрапейскія стандарты ня толькі ў працэсе выбараў, а ўвогуле – глядзець, наколькі ў нас магчымае разьвіцьцё дэмакратыі. Што дасьць іхняя праца – цяжка сказаць. Улады захоўваюць усе магчымасьці для фальсыфікату, якія яны ўдасканалілі з 95-га году (рэфэрэндум аб мове). Галоўнае, што дакумэнт, прыняты Тэхнічнай камісіяй, скіраваны не на назіраньне за выбарамі. Ён – пра назіраньне за агульным разьвіцьцём сытуацыі ў Беларусі. Сумленныя высновы на гэты конт з боку Эўропы толькі дапамогуць нашай краіне. Хаця ўсё залежыць ад нас саміх.

А што далей будзе?

Нямала магілёўскіх дэмакратаў далучыліся да маючых адбыцца парлямэнцкіх выбараў з мэтай маніторынгу і кантролю выкананьня адпаведнага заканадаўства. З гэтай мэтай утвораная абласная Каардынацыйная рада па выбарах, у якую сваіх прадстаўнікоў дэлегавалі мясцовыя суполкі АГП, БСДП (НГ), БНФ (В.Вячоркі), грамадзкія клюбы выбаршчыкаў, шэраг недзяржаўных грамадзкіх арганізацыяў. Старшынём Рады, якая пачала працу, стаўся ***Валеры Сівуха (тэл. 32-63-03).*** *Вось першая інфармацыя, якой ён падзяліўся з "ТМ".*

На тэрыторыі вобласьці "нарэзана" 13 выбарчых акругаў. У кожнай зь іх мы знайшлі дэмакратычных людзей, якія выказалі гатоўнасьць сумленна працаваць у акруговых камісіях. Аднак з прапанаваных намі 25 кандыдатураў ніводная не была прынятая да ўвагі. Паўсюль выканкамы зацьвердзілі тыя камісіі, якія ўтварылі самі, да таго ж далёкім ад дэмакратызму і свайго ж заканадаўства шляхам. Напрыклад, у Слаўгарадзкім раёне выканкам зацьвердзіў і апублікаваў склад участковых выбарчых камісіяў за 5 дзён да заканчэньня тэрміну іх фармаваньня, тым самым пазбавіўшы магчымасьці працоўныя калектывы, грамадзкія арганізацыі, жыхароў адпаведных участкаў удзельнічаць у гэтай рабоце. Уявіце сабе, якія папраўкі ў склад гэтых камісіяў можна было б унесьці на працягу амаль тыдня. Аднак – канец, сьпіс закрыты, хаця закон адмыслова вызначыў дакладны тэрмін на гэтую працэдуру. Можа, дзе-небудзь ужо гатовыя назваць і "выбраных" дэпутатаў?..

Грэбаваньне законам дэманструе і абласны цэнтар. Нашыя прапановы ў склад абласной выбарчай камісіі былі безпадстаўна адхіленыя ў нашую адсутнасьць, бо пра такую "драбязу" як інфармаваньне аб месцы, даце і часе разгляду гэтага пытаньня, аблвыканкам забыўся. У выніку маем тое ж, што ў Слаўгарадзе: рашэньне постфактум, як гаворыцца, можаце скардзіцца. Дарэчы, мы так і зрабілі: па названых фактах накіраваныя адпаведныя запыты ў Цэнтарвыбаркам і пракуратуру. Будзем адсочваць выбарчую кампанію і надалей. Задача нашая такая: забясьпечыць кантроль за выкананьнем заканадаўства, каб тыя, хто вырашыць удзельнічаць у галасаваньні, не былі падмануты ўжо на першых жа этапах кампаніі; а таксама – прадаставіць грамадзтву і замежнай супольнасьці факты падману і фальсыфікацыі, калі такія будуць намі зафіксаваныя. Ужо зараз можна прадбачыць, што такія факты будуць. Надта беззаказна пачувае сябе ўлада, занепакоеная толькі тым, каб спадабацца Адміністрацыі краіны, а не адпавядаць, хоць бы ў асноўных парамэтрах, Закону. Мы за гэтым паглядзім. Мы будзем з гэтым змагацца.

Абяцаньні – гэта не прагрэс

Амбасадар ЗША ў АБСЭ Дэвід Джонсан, чыя дэлегацыя рэзка скрытыкавала рашэньне Тэхнічнай канфэрэнцыі ў Вене, у інтэрвію беларускім журналістам выказаўся наступным чынам:

– Я надалей засяроджваю сваю ўвагу на чатырох умовах, якія былі высунутыя "тройкай", і якіх усе мы тут прытрымліваліся. Я гляджу на гэтыя крытэры, на гэтыя ўмовы, і я ня бачу таго прагрэсу, пра які іншыя думаюць, што бачаць яго. Што да Выбарчага кодэксу, дык так, былі некаторыя малыя зьмены, але яны былі зробленыя вельмі позна. Усе ведаюць, што важная не сытуацыя ў дзень выбараў, але важная сама атмасфэра падчас перадвыбарчай кампаніі. Мы сталі ўжо блізка да выбараў, і ці могуць ужо нешта зрабіць улады, каб даць апазыцыі сапраўды легітымны шанец, – вельмі сумнеўна. Я ня бачу, каб беларускія ўлады зьдзейсьнілі сапраўдны прагрэс у выкананьні гэтых умоваў. Мы маем абяцаньні, але ня маем прагрэсу. Важна, аднак, каб была нейкая прысутнасьць, каб нехта сачыў за тым, што дзеецца ў Беларусі. Мы там маем амбасаду і добрых працаўнікоў, якія адсочваюць сытуацыю. Аднак мы ня хочам, каб АБСЭ хоць неяк было выкарыстанае, каб надаць гэтым выбарам у Беларусі шыльду незаслужанай легітымнасьці, бо яны не адпавядаюць стандартам дэмакратычных выбараў.

Ці можна спраўдзіць казку

Сытуацыя з маючымі адбыцца парлямэнцкімі выбарамі вызначаецца тым, што яны – нелегітымныя й безсэнсоўныя. Такое меркаваньне выказвае частка аб'яднанай апазыцыі, якую ўжо называюць "радыкальнай". Падобнай думкі прытрымліваецца прагрэсыўная грамадзкасьць Захаду. І зусім супрацьлеглае меркаваньне ў афіцыйных беларускіх уладаў, якія рыхтуюць восеньскую выбарчую кампанію, і да якіх далучыліся некаторыя сябры ўсё той жа "аб'яднанай апазыцыі", якую БТ любоўна называе канструктыўнай.»

Што рабіць у гэтай сытуацыі выбаршчыкам, якія асабліва й не цікавяцца спрэчкамі аб (не)легітымнасьці, а нават і не адчуваюць ніякага дыскамфорту (акрамя грашовага) ва ўмовах панаваньня сёньняшняга рэжыму?

Выбар у тых, хто хоча прыйсьці да выбарчых урнаў, невялікі яшчэ й таму, што апазыцыя ня здолела дакладна сфармуляваць свае прынцыпы. Выбаршчыкі павінныя будуць у пошуках адказаў на свае пытаньні зьвяртацца да сваіх сваякоў, знаёмцаў, "кампэтэнтных асобаў" (напрыклад, да старшыняў сваіх калгасаў ці кіраўнікоў сваіх прадпрыемстваў). Відавочна, што пытаньне "ісьці на выбары ці не?" будзе гопасна абмяркоўвацца. І відавочна, што дыспуты і спрэчкі, самі па сабе неабходныя й зразумелыя, тым ня менш не праясьняць людзям палітычна-грамадзкую сытуацыю ў краіне.

Юрыдычна адукаваныя грамадзяне ведаюць, што Беларусь знаходзіцца ў канстытуцыйным тупіку, краінай кіруе дыктатарскі рэжым праз савецкія мэтады кіраваньня, і ўсё гэта зьдзяйсьняецца пад савецкімі сымбалямі (герб і сьцяг) і ў рэчышчы савецкай жа ідэалёгіі. Адпаведна, замест рэформаў у эканоміцы, палітычнай і сацыяльнай сфэрах беларусы жывуць пры эмітацыі пераходнага пэрыяду, які складаецца выключна з стагнацыі ва ўсіх пералічаных сфэрах.

Верагодна, любы самастойна думаючы чалавек ставіць перад сабой пытаньне: колькі гэта ўсё можа працягвацца? Калі жыць, проста чакаючы, то гэта будзе працягвацца яшчэ доўга. Не выпадае чакаць, каб улада кінулася выконваць знакамітыя "4 умовы для правядзеньня справядлівых і дэмакратычных выбараў", ды й часу на гэта ўжо няма. Атрымліваецца, што прэзыдэнт – нелегітымны, парлямэнт (палата) – нелегітымны. Аднак, што ж рабіць? За ўвесь час свайго існаваньня апазыцыя, на жаль, ня здолела стаць палітычнай сілаю, якая б мела адчувальны ўплыў.

І вось што яшчэ зьвяртае на сябе ўвагу. Паводле апазыцыі, парлямэнцкія выбары будуць фарсам, а вось выбары прэзыдэнцкія – не. (Цікава ўсё ж, чаму так). І некаторыя дэмакраты ўжо сёньня гатовыя распачаць прэзыдэнцкую кампанію й гавораць, як пра перадумову ейнай пасьляховасьці, пра вылучэньне адзінага кандыдата ад апазыцыі. Пры гэтым, заўважым, праблема легітымнасьці застаецца, але адкідаецца ўбок.

Такім чынам, дэмакраты, якія павінны былі б выступаць за разьвіцьцё формаў народнага самакіраваньня, калектыўнага прыняцьця рашэньняў, грамадзянскай згоды, на самой справе робяць стаўку на той жа аўтарытарызм. Пры гэтым лічаць, што патэнцыйны прэзыдэнт з шэрагаў "аб'яднанай апазыцыі" здолее і будзе кіраваць краінай нашмат лепш за Лукашэнку.

Беларускія дэмакраты не разумеюць, што зьместам палітычнай дзейнасьці ёсьць ня словы й прамовы, але актыўнае сацыяльнае дзеяньне. А вось удзел у выбарах – гэта рэальнае выйсьце, хаця б крок у накірунку выйсьця.

Карацей, каб вырашыць праблему (не)легітымнасьці, трэба зрабіць "нулявы скід". Маю на ўвазе, што ў парлямэнт трэба абірацца, сканцэнтраваўшы ўсю сваю палітычную волю й тэхналягічныя напрацоўкі. Толькі тады ёсьць сэнс, дарэчы, праводзіць маніторынг працэдурных парушэньняў. Затым, даказаўшы, што апазыцыя ёсьць палітычнай сілай, за якой стаяць галасы выбаршчыкаў, далей можна было б весьці барацьбу за дэмакратыю. Нулявы скід заключаецца ў тым, што дэмакратычная апазыцыя ў парлямэнце й па-за ягонымі сьценамі ***патрабуе роспуску гэтага парлямэнту як незаконнага й прызначэньня новых датэрміновых выбараў – як парлямэнцкіх, так і прэзыдэнцкіх.***

Зрэшты, у нашых умовах гэта занадта сьмелы сцэнар разьвіцьця падзеяў. Ён патрабуе мець альтэрнатыўны сёньняшняму рэжыму ўплывовы цэнтар, каб не дапусьціць хаосу. Гэта маглі б быць моцны нацыяналістычны рух ці плынь рэфарматараў-дэмакратаў ва ўладных структурах. Аднак гэтага ў Беларусі няма.

А вось паралізаваць працу парлямэнту дэмакраты ўсё ж змаглі б: пераўтварыўшы палату ў "дэмакратычны базар", накшталт апошняга Вярхоўнага Савету СССР. Трэба было б пры гэтым не паўтараць былых памылак: ніякіх перамоваў з Лукашэнкам, стаяць на сваім да канца! Калі ж бы той зноў надумаў разганяць парлямэнт, спатрэбілася б і вулічная дэмакратыя.

Такі варыянт, канешне, меў бы шанцы на посьпех пры кансалідаванай апазыцыі, чаго насёньня няма. Тым ня менш, тыя зь ейных шэрагаў, хто ўсё ж пайшлі на ўдзел у выбарах і, магчыма, будуць абраныя, робяць сытуацыю не зусім гіблай.

Стэфанія КАЛІНОЎСКАЯ, палітычны аглядальнік

Праграма тэлебачаньня з 11 па 17 верасьня

•• Понедельник, 11 сентября ••

Праграму тэлеканалаў
мы друкуем на замову чытачоў.
Гаспадары праграмы
падаюць нам яе на расейскай.
Рэдакцыя фізычна (па часе)
не пасьпявае яе перакласьці.
Просім разглядаць гэтыя старонкі
як тэхнічна-службовы матэрыял,
які ня мае дачыненьня да зьместу
й характару нашай газэты.

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.40 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.50 Здоровье.
10.15 Мультфильмы.
10.35 Теленавигатор.
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Судьба человека».
12.25 Музыкальный салон.
15.10 «Жизнь и приключения четырех друзей».
15.45 Фильмы братьев Люмьер.
15.50 Туробъектив.
16.10 Бездельник.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.10 Столица.
17.40 Док. фильм. «Славянские танцы».
17.55 Сериал «Сити».
18.44 МСН.
19.20 Политические диалоги.
19.50 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Телесериал. «Визит к Минотавру».
23.10 Третий тайм.
23.50 Криминальная хроника.

ОРТ

14.00, 17.00, 23.45 Новости.
14.20 Мультсериал.
14.45 Звездный час.
15.10...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 «Каламбур».
18.05 Погода.
18.10 Худ. фильм «Француз».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 «Тысячелетие».
21.55 Взгляд.
22.40 «Майк Хаммер: Выстрелы во мраке».
0.00 «Паранормальные явления. Закрытое досье».

РОССИЯ

8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.20 «Дежурная часть».
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
10.30 «Санта-Барбара».
16.30 Мелодрама «Кольцо».
18.00 «История любви».
19.30 Подробности.
19.55, 22.50 «Следствие ведут знатоки».
21.50 «Путина». Док. фильм.
22.30 После «Вестей».
22.40 Дежурная часть.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Охота на Золушку».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Вчера в «Итогах».
12.45 Куклы.
13.30 Криминал. «Чистосердечное признание».
14.00 Старый телевизор.
15.35 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
16.35 Впрок.
16.45 Футбольный клуб.
17.40 Криминал.
18.25 Герой дня.
18.50 Детектив «Бандитский Петербург».
19.55 «Воспоминания о полуночи».
21.45 «Криминальная Россия».
22.20 Профессия — репортер.
22.40 Тушите свет.
23.00 Сегодня в полночь.
23.30 «Футбольный клуб».
0.05 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Шпана». Худ. фильм.
13.10 Поклонникам Терпсихоры.
13.45 Мультипликация 50-х годов.
14.10 Романсы С.Рахманинова.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Мультфильм.
15.45 Художник, рисующий на песке.
16.15 «Мир авиации».

НА КАНАЛЕ БТ

13.10 Спорт. программа.
14.50 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

На региональном канале
6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 Астро-дайджест.
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.45 «Сейлорнун снова с нами». Мультсериал.
9.10 «Последняя санкция». Худ. фильм.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 «Сверхнаука». Док. сериал.
17.55, 20.00 «Праздник в вашем доме».
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
21.00 «Милый,дорогой,любимый,единственный».Худ. фильм.
22.10 Астро-дайджест.
22.15 «Расчлененное тело». Триллер.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Боевик «Время под огнем».
10.00 Х-ФАКТОР.
10.30 «Все в сад!».
11.05 «Катастрофы недели».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Гарадскія навіны.
18.45 Док.фильм.
19.10 Мультфильм.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Гарадскія навіны.
21.45 Худ.фильм «Хилари и Джеки».
23.20 Спорт. программа.

•• Вторник, 12 сентября ••

БТ

15.00, 17.00, 19.00, 23.50 Новости.
15.15 «Жизнь и приключения четырех друзей».
15.45 Мультфильм.
16.15 «Поры года. Георгины и яблоки».
16.40 Потребительская корзина.
17.15 Док. фильм. «А где мне взять такую песню».
17.35 Хоккейная лига.
17.55 Сериал «Сити».
18.44 МСН.
19.20 «Москва — Минск».
19.55 «Все мои дети».
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.45 Дневник XXVII летних Олимпийских Игр.
22.10 «Визит к Минотавру».
23.20 Музыка без границ.
0.00 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.45 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
10.25 «Песня года».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.45 Царь горы.
15.10...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Комедия «Дамы приглашают кавалеров».
19.00 Погода.
19.05 Жди меня.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 «Полная безопасность».
21.55 Док. детектив. Агент «Сфера» или 10 миллиардов сребреников.
23.00 Муз. фильм «Нашествие - 2000».
23.30 «Темные небеса». «Древнее будущее».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.30 Москва - Минск.
7.50 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.20 Дежурная часть.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
10.30 «Санта-Барбара».
16.30 Мелодрама «Кольцо». 2-я серия.
18.00 «История любви».
19.30 Подробности.
19.55 Детектив «Убийство на Ждановской».
21.40 Премьера док. фильма «Золотые перья Генсека».
22.30 После «Вестей».
22.40 Продолжение док. фильма «Золотые перья Генсека».
23.00 Дежурная часть.
23.10 «Мужчина и женщина».
0.05 Худ.фильм «Цветы календулы».

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Бандитский Петербург».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Что? Где? Когда?
12.50 Мультфильм.
13.30 Герой дня без галстука.
14.00 Старый телевизор.
15.35 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
16.35 Впрок.
16.45 Комедия «Полицейская академия».
17.40 Криминал.
18.45 Футбол. «Спартак» (Москва) — «Байер» (Леверкузен).
21.40 «Воспоминания о полуночи».
22.40 Тушите свет.
23.00 Сегодня в полночь.
23.30 «Антропология».
0.05 Дневник Лиги чемпионов.

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Битва на Неретве». Худ. фильм. 1-я серия.
12.55 «Энциклопедия танца».
13.45 Мультипликация 50-х годов.
14.15 «Петь Россию — мое призвание».
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Религии мира.
16.20 Вальсы И.Штрауса.

«МОГИЛЕВ-1»

На региональном канале
6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта».
8.55 «Сейлормун-супервоин». Мультсериал.
9.20 «Кадриль». Комедия.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.15 Мультфильм.
17.25 «Сверхнаука». Док. сериал.
17.50 «Праздник в вашем доме».
19.00 Бобруйский вариант.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты».
21.50 Астро-дайджест.
21.55 «Надувательство». Комедия.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 «Быстрые деньги».
10.10 «На тропе волка».
11.00 «Морская полиция».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Мультфильм.
18.40 «Пляж».
19.25 «Поздравления».
21.00 «Искатель.Человек прямоходящий». Док. фильм.
21.25 Высокая мода.
21.35 Кинокомедия «Волга-Волга».
23.15 Спорт. программа.

•• Среда, 13 сентября ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.50 «Олимпиада: день за днем».
8.15 «Сегодня с вами...»
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Ток-шоу «Это — XXI».
9.55 Сделано в Беларуси.
10.10, 11.10 «Все мои дети».
11.55 Компьютерный полигон.
12.15 Столичный хит.
15.15 Видимо-невидимо.
16.25 «5 х 5».
17.10 «О времени и о себе».
17.25 «Макаенка,9».
17.55 Сериал «Сити».
18.44 МСН.
19.15 Лотерея «Толока».
19.25 Телевизионный Дом кино.
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.45 «Олимпиада: день за днем».
22.10 «Визит к Минотавру».
23.30 Королевская охота.
0.10 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.40 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Пока все дома.
9.55 Жди меня.
10.35 «Песня года».
13.25 Программа «Вместе».
14.20 Мультсериал .
14.45 Зов джунглей.
15.10...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Наследники Степана Бандеры.
17.50 Триллер «Виндзорский протокол».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 «Полная безопасность».
21.55 Как это было. Восстание в Норильлаге.
22.55 «Цивилизация».
23.25 «Темные небеса». «Враждебное слияние».

РОССИЯ

8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.20 Дежурная часть.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
10.30 «Санта-Барбара».
16.30 Мелодрама «Калейдоскоп».
18.00 «История любви».
19.30 Подробности.
19.55 Худ. фильм «Смертельная гонка».
22.30 После «Вестей».
22.40 Дежурная часть.
22.50 «И дольше века». Наталья Бехтерева.
23.35 Худ. фильм «Я была на Марсе».
1.05 Формула скорости.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
15.35 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
16.35 Впрок.
16.45 Комедия «Полицейская академия».
17.40 Криминал.
18.25 Герой дня.
18.50 «Бандитский Петербург».
19.55 «Воспоминания о полуночи».
21.35 Футбол. ПСВ (Эйндховен) — «Динамо» (Киев).
23.35 Сегодня в полночь.
0.05 Дневник Лиги чемпионов по футболу.

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Битва на Неретве». Худ. фильм. 2-я серия.
12.50 «Энциклопедия танца».
13.15 Живое дерево ремесел.
13.45 Мультипликация 50-х годов.
14.15 Г.Свиридов. «Отчалившая Русь». Вокальная поэма на слова С.Есенина.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Религии мира. Ислам.
16.20 Играет М.Федотов (скрипка).

НА КАНАЛЕ БТ

13.10 Пунктир.
13.40 Тяжелый день.
14.00 Бобруйский вариант.
14.20 «Скарбы». «Магілёўская прыпеўка-2000».
14.45 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

На региональном канале
6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.50 «Сейлормун-супервоин». Мультсериал.
9.15 «Надувательство»». Комедия.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.20 «Железный фактор». Тележурнал.
17.55 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты». Телесериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 Спорт планеты.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Фантастика «Второе прибытие».
10.10 Сериал «На тропе волка».
11.00 «Морская полиция».
11.50 Телемагазин.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Гарадскія навіны.
18.40 «Путешественники во времени. Мумии Чили.» Док. фильм.
19.05 Мультфильмы.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Гарадскія навіны.
21.45 Приключения. «Индиана Джонс:Храм судьбы».
23.40 Спорт. программа.

•• Четверг, 14 сентября ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.20 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.50 «Олимпиада: день за днем».
8.15 Сельчане.
8.40 Потребительская корзина.
9.15 Королевская охота.
9.45 Мультфильм.
10.00 «Все мы родом из детства».
11.10, 19.55 «Все мои дети».
11.55 Цикл «Древо жизни».
12.20 «Мелодии экрана».
13.15 «Отпуск в сентябре». Худ. фильм.
14.25 Родное слово.
15.15 «Жизнь и приключения четырех друзей».
15.45 Мультфильмы.
16.30 «Молитвами вселенской заступницы».
17.10 Арсенал.
17.35 Усадьба.
18.00 Сериал «Сити».
18.48 МСН.
19.15 «Премьер-парад».
19.40 Телебарометр.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.45 «Олимпиада: день за днем».
22.10 «Визит к Минотавру».
23.30 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.45 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 «Женские истории».
9.50 Человек и закон.
10.35 «Песня года».
13.25 Программа «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.45 Программа «100%».
15.10...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Золото Карелина.
18.00 Худ. фильм «Перехват».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 «Полная безопасность».
21.55 Программа «Другие берега».
23.00 «Тихий дом».
23.30 «Темные небеса».

РОССИЯ
8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.20, 22.40 Дежурная часть.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
10.30 «Санта-Барбара».
16.30 Мелодрама «Один раз в жизни».
18.00 «История любви».
19.30 Подробности.
19.55 Мелодрама «Поезд до Бруклина».
22.30 После «Вестей».
22.50 Детектив «Инспектор Лаварден».
0.40 Горячая десятка.

НТВ
5.00 Сегодня утром.
7.55 «Бандитский Петербург».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Комедия «Его звали Роберт».
13.30 Служба спасения.
14.00 Старый телевизор.
15.35 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
16.35 Впрок.
16.45 Комедия «Полицейская академия».
17.40 Криминал.
18.25 Герой дня.
18.50 «Бандитский Петербург».
19.55 «Воспоминание о полуночи». Закл. серия.
21.45 Сидней-2000.
23.00 Сегодня в полночь.
23.30 «Антропология».

КУЛЬТУРА
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Худ. фильм «Укрощение огня». 1-я серия.
13.00 «Энциклопедия танца».
13.45 Мультипликация 50-х годов.
14.10 «Петь Россию — мое призвание».
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Религии мира.
16.20 Э.Григ. «Норвежские танцы».

«МОГИЛЕВ-1»
На региональном канале
6.30,7.10 «Ранехонько!».
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.50 Мультсериал.
9.15 «Милый, дорогой, любимый,единственный». Худ. фильм.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 Ток-шоу «Я сама».
18.00, 20.00 «Праздник в вашем доме».
18.50 Мультфильм.
19.00 «Откровенно...».
19.30 День области.
21.00 «Только ты».
21.50 Астро-дайджест.
21.55 «Диана и я». Мелодрама.

2-Й КАНАЛ
7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Худ. фильм «Дорога 66».
10.10 «На тропе волка».
11.00 «Морская полиция».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 «ШАНС».
19.00 Мультфильмы.
19.25 «Поздравления».
21.00 «Мир Анны Уокер.Перу.» Док.-фильм.
21.23 Высокая мода.
21.35 Худ.фильм «Кавказская пленница».
22.55 Спорт. программа.

•• Пятница, 15 сентября ••

БТ
6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 10.40, 15.00, 17.00, 19.00, 23.50 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.50 «Олимпиада: день за днем».
8.10 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Усадьба.
9.35 Телебарометр.
9.50 «Все мои дети».
10.50 Открытие XXVII летних Олимпийских Игр.
15.15 «Жизнь и приключения четырех друзей».
15.45 Регион.
16.10 «Риск-версия».
16.40 Телебарометр.
17.10 «На крыльях «Золотого дракона».
17.30 «Прошло сто лет». Фильм-концерт.
18.00 «Выборы-2000».
19.15 МСН.
19.25 «По страницам «Дожинок».
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.45 «Олимпиада: день за днем».
22.10 «Визит к Минотавру».
23.25 Бездельник.
0.00 Криминальная хроника.

ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.35 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Смехопанорама.
9.50 «В поисках утраченного».
10.30 «Песня года».
13.30 Программа «Вместе».
14.20 КВН-2000.
15.50 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Джентльмен-шоу.
17.55 Человек и закон.
18.40 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Детектив «Пьянящий яд».
22.50 Песня года.
23.35 Худ. фильм «Колосс Родосский».

РОССИЯ
8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.20, 22.40 Дежурная часть.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
16.30 Драма «Я сама».
18.00 «Два рояля».
19.30 Подробности.
19.50 Открытие XXVII летних Олимпийских игр.
22.30 После «Вестей».
22.55 Худ. фильм «Танго на два голоса».
0.35 Формула скорости.

НТВ
5.00 Сегодня утром.
7.55 «Бандитский Петербург».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Детектив «Преферанс по пятницам».
13.30 «Растительная жизнь».
14.00 Старый телевизор.
15.35 Боевик «Сыновья грома».
16.35 Впрок.
16.45 Комедия «Полицейская академия».
17.40 Криминал.
18.45 «Глас народа».
20.05 «О, счастливчик!»
21.45 «Женский взгляд» .
22.20 Сидней-2000.
23.30 Худ. фильм «Болеро».

КУЛЬТУРА
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Худ. фильм «Укрощение огня». 2-я серия.
13.00 А.Жигулин. «Я уже при жизни победил».
13.45 Мультипликация 50-х годов.
14.15 Страна Фестивалия.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Религии мира.
16.20 Д.Шостакович. «Испанские песни».

НА КАНАЛЕ БТ
14.00 «Откровенно...».
14.20 Видеодром.
14.40 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»
На региональном канале
6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.50 Мультсериал.
9.15 «Диана и я». Мелодрама.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 «За гранью возможного».
17.45 Мультфильм.
17.55, 20.05 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
21.00 «Только ты».
21.50 Астро-дайджест.
21.55 Рейтинг-фильм.

2-Й КАНАЛ
7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Комедия «Вверх ногами и наперекосяк».
10.10 «На тропе волка».
11.00 «Морская полиция».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Гарадскія навіны.
18.45 Сериал «Пляж».
19.30, 20.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Гарадскія навіны.
21.45 Приключения. «Индиана Джонс: Последний крестовый поход».
23.55 Муз. программа.

•• Суббота, 16 сентября ••

БТ
7.00 Доброе утро, Беларусь!
7.45 «Олимпиада: день за днем».
8.05 «Сфера».
8.30 Усадьба.
9.00, 15.00, 19.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.50 Мультфильмы.
10.25 «Индаба».
10.50 «Все нормально, мама!»
11.20 Компьютерный полигон.
11.40 Вершина мира.
12.05 «Минской обойной фабрике — 90 лет».
12.40 Бон тон.
13.15 «На гребне волны».
14.00 МСН.
14.15 Сделано в Беларуси.
14.30 Познай себя.
15.10 Олимп.
15.40 Международный Французский Канал.
16.30 Худ. фильм «Робинзон Крузо».
18.00 «Выборы-2000».
19.15 Из достоверных источников.
19.35 Концерт.
21.00 Панорама.
21.45 «Олимпиада: день за днем».
22.10 «Христофор».
22.30 Триллер «Баракуда».
0.00 Премьера песни.
0.10 Видимо-невидимо.

ОРТ
6.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
6.10 На XXVII Олимпийских играх.
8.25 Играй, гармонь любимая!
9.10 Смак.
9.30 Спасатели. Экстренный вызов.
10.00 «С легким паром!»
10.35 Утренняя почта.
11.10 Худ. фильм «Свидание с молодостью».
12.50 На XXVII Олимпийских играх.
14.10 «Горец».
15.05 На XXVII Олимпийских играх.
17.15 Л. Гнилова в программе «Женские истории».
17.45 «Ералаш».
18.00 Комедия «Трое мужчин и маленькая леди».
20.00 Программа С. Доренко.
20.55 Дневник XXVII Олимпийских игр.
21.10 Триллер «Внутреннее расследование».
23.15 На XXVII Олимпийских играх.
0.20 Худ. фильм «Завтрак нагишом».

РОССИЯ
6.30 Диалоги о рыбалке.
7.00 Худ. фильм «Жизнь и удивительные приключения Робинзона Крузо».
8.30 Мультсериал.
9.00 Доброе утро, страна.
9.50 «Сто к одному».
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Друзья-II».
11.35 Золотой ключ.
11.55 «Комиссар Рекс».
13.00, 19.00 Вести.
13.20 Детектив «Возвращение «Святого Луки».
15.00 «Международная панорама» .
16.00 «Пресс-клуб».
17.00 Моя семья.
18.00 «ТВ Бинго шоу».
19.30 «Городок. Ретро».
20.10 Комедия «Остин Пауэрс — шпион, который меня соблазнил».
22.15 Дневник XXVII летних Олимпийских игр.
23.20 Худ. фильм «Увлеченья».

НТВ
7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 «Глас народа».
8.15 «О, счастливчик!»
9.15 Криминал. «Чистосердечное признание».
9.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 «Растительная жизнь».
11.25 Большие деньги.
11.55 Комедия «Семь невест ефрейтора Збруева».
13.40 «В нашу гавань заходили корабли».
14.40 «Свидетель века».
15.30 Профессия — репортер.
15.50 Интересное кино.
16.20 Дог-шоу.
16.50 «Она написала убийство».
18.35 «Один день».
19.00 «О, счастливчик!»
19.50 «Охота на Золушку».
21.45 Сидней-2000.
22.55 Боевик «Нечто».

КУЛЬТУРА
9.05 «Аистенок».
9.30 «Российский курьер».
10.10 «Дон Кихот». Худ. фильм.
11.25 Мультфильмы.
11.55 Бабушкины рецепты.
12.10 Мой цирк.
12.35 Р.Шуман. «Лесные сцены».
13.00 Дворцовые тайны.
13.30 Новости культуры.
13.45 Парижский журнал.
14.10 Мультфильмы.
14.40 Олимпиада-2000.

«МОГИЛЕВ-1»
На региональном канале
15.00 «Шапка Мономаха». Фильм-детям.
16.10 Мультсериал.
16.35, 18.50 «Праздник в вашем доме».
18.05 «Эко-Пойнт».
20.15 «Старые клячи». Комедия.
22.25 Видеодром.
22.45 «Нападение в джунглях». Боевик.
23.10 Астро-дайджест.
23.15 «Крокодил». Ужасы.

2-Й КАНАЛ
7.00 «Энергетический завтрак».
7.30 Дорожный патруль.
7.45 Ваша музыка:Наталья Штурм.
8.35 Диск-канал.
9.10 «Про любовь».
9.40 «БИС».
10.15 Театральный понедельник.
10.50 «Пальчики оближешь».
11.20 «Без вопросов».
12.00 Новости.
12.15 Комедия «Старинный водевиль».
13.35 «Наши любимые животные».
14.10 «Своя игра».
14.40 Х-Фактор.
15.10 СВ-Шоу.
16.10 «Пинокkио».
17.00 «Поздравления».
18.00 «Благая весть с Риком Реннером».
18.30 «Поздравления».
19.30 Худ.фильм «Каспер».
21.05 Высокая мода.
21.10 Худ. фильм «Миссия: невозможна».
23.00 Муз. программа.

•• Воскресенье, 17 сентября ••

БТ
7.00 Доброе утро, Беларусь!
7.45 «Олимпиада: день за днем».
8.05 Мультсериал.
8.35 Здоровье.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.50 «Рыжий клоун».
10.15 «Индаба».
10.40 Туробъектив.
11.00 «Все нормально, мама!»
11.30 Арсенал.
11.55 Марсово поле.
12.15 Зорная ростань.
12.45 Ток-шоу «Это — XXI».
13.30 «На гребне волны».
14.15 МСН.
14.30 Сельчане.
15.10 «Приглашаем на вечерки».
15.45 Теленавигатор.
16.05 «Инна Афанасьева и ее друзья».
16.55 Худ.фильм «Поцелуй».
18.00 «Выборы-2000».
19.05 «Судьба человека».
19.35 «Олимпиада: день за днем».
20.00 Резонанс.
20.55 Ток-шоу «Карамболь».
21.30 «Вчера». Худ. фильм.
23.00 Футбол. «Динамо (Минск) — «Белшина» (Бобруйск). 2-й тайм.
23.50 Акколада.
0.20 Авто-парк.

ОРТ
6.45 Слово пастыря. Митрополит Кирилл.
7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Армейский магазин.
7.40 «Дисней-клуб».
8.10 Утренняя звезда.
9.10 «Непутевые заметки».
9.30 Пока все дома.
10.10 «Альф».
10.40 Здоровье.
11.10 Детектив «Сыщик петербургской полиции».
12.50 Вкусные истории.
13.00 Клуб путешественников.
13.40 История одного шедевра. Русский музей.
14.10 «Горец».
15.00 Семь бед - один ответ.
15.20 «Дисней-клуб».
16.15 «Чтобы помнили».
17.15 Смехопанорама.
17.45 «Ералаш».
18.00 Худ. фильм «Невероятные приключения итальянцев в России».
20.00 Время.
21.00 Дневник XXVII Олимпийских игр.
21.10 Боевик «Глория».
23.10 Мелодрама «Поворотный пункт».

РОССИЯ
6.30 Мультфильмы.
7.00 Олимпиада-2000.
9.00 Доброе утро, страна.
9.30 «Аншлаг» и К°.
10.30 «Городок».
11.00 Русское лото.
11.40 Федерация.
12.15 Парламентский час.
13.00 Вести.
13.20 Диалоги о животных.
14.10 Планета Земля.
15.00 Олимпиада-2000.
17.00 Сам себе режиссер.
17.30 «Маросейка, 12».
19.00 Зеркало.
20.00 Худ. фильм «Заказанный убийца».
22.00 Дневник XXVII летних Олимпийских игр.
23.05 Комедия «Черные бароны».

НТВ
7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 «Охота на Золушку».
8.15 «О, счастливчик!»
9.20 Путешествия натуралиста.
9.50 Без рецепта.
10.20 «Полундра».
11.30 Служба спасения.
12.00 Комедия «Фонтан».
13.50 «Криминальная Россия».
14.25 «Рублевая зона».
15.30 Большие родители.
16.00 Док. сериал «Шпионские игры».
16.55 «Она написала убийство».
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 «Охота на Золушку».
21.00 «Итого».
21.25 Что? Где? Когда?
22.50 Сидней-2000.
0.00 «Неприкасаемые».

КУЛЬТУРА
9.05 «ДТА».
9.30 «Аленький цветочек». Худ. фильм.
10.40 И.Ставинский. «Игра в карты».
11.00 Экспедиция «Чиж».
11.30 «Консилиум».
11.55 Архитектурная галерея.
12.10 Графоман.
12.35 Мультфильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Кумиры».
14.10 «Воспоминания двух новобрачных». Худ. фильм.

«МОГИЛЕВ-1»
На региональном канале
15.00 «Советы болящему». Док. фильм.
15.30 Мультсериал.
15.55 «Утро без отметок». Фильм-детям.
17.00 Мультсериал..
17.45 «Встреча с...».
18.30 «Эко-Пойнт».
19.15 «Живи всегда,зеленый лес».
20.00 «Рыцари Стейси». Приключения.
21.35 Астро-дайджест.
21.40 «Однажды вечером».
22.35 «Приют чудовищ». Триллер.

2-Й КАНАЛ
7.00 «Энергетический завтрак».
7.25 Дорожный патруль.
7.40 «Амба-ТВ».
8.10 «Ле-Go-Go».
8.40 «Star Старт».
9.15 Стильное шоу «ФАSОН».
9.50 «Фактор успеха».
10.20 «Все в сад!».
10.45 «Шоу Бенни Хилла».
11.50 Канон.
12.15 Дорожный патруль. Расследование.
12.35 Комедия «Музыкальные истории».
14.15 «Вы — Очевидец».
15.15 «И снова 33 квадратных метра».
15.50 «О.С.П.— лучшее».
16.20 «Пинокkио».
17.00 «Поздравления».
18.00 Джойс Майер «Жизнь в слове».
18.30 «Поздравления».
19.30 Худ.фильм «Медведь».
21.00 Высокая мода.
21.10 Триллер «Сеть».
23.05 Муз. программа.

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...зь Бялынічаў

Мабыць, і праўда ёсьць заканамэрнасьць: чым горш жыцьцё, тым больш хочацца сьвятаў.

Райвыканкам да ўсіх вядомых дадаў і сваё. Напрыканцы году мусіць быць вызначаны "чалавек года", які атрымае ажно 20 мінімалак у якасьці заахвочваньня сваёй асаблівасьці. Праявіць сябе такі чалавек мусіць у "вытворчай, творчай альбо грамадзкай дзейнасьці", а адорваць яго прызнаньнем будзе выканкам. Сродкі на шанаваньне і прэмію будуць узятыя зь бюджэту, зразумела.

Міхась КАРПЕЧАНКА

...з Глуску

Найбольшыя заробкі – у банкаўскіх работнікаў і служачых дзяржаўных органаў кіраваньня.

Найменшыя – у працаўнікоў раённага камбінату бытавога абслугоўваньня, аддзела сацыяльнай абароны насельніцтва, у аграпрамысловым сэктары. Калгасьнікам улада апошні раз плаціла за красавік, хаця – ня ўсім. У дзьвюх гаспадарках (з 15-ці) заробак атрымалі за сакавік.

Сёлета раён намалаціў збожжа ў 5 разоў менш, чым летась.

Значна ніжэй ураджай: крыху больш за 17 цэнтнэраў. Магчыма, што самая зямелька тут не вінаватая. Як можна своечасова сабраць й завезьці ў сьвірны ўраджай, калі ў разгар жніва ў раёне былі працаздольнымі крыху больш за палову аўтамашынаў, трактароў, а касілак, прычэпных грабляў і камбайнаў – толькі трэцяя частка ад наяўных.

Ігар КІРЫН

...з Шклову

На парозе рэспубліканскіх "дажынак" калгасная ураджайнасьць збожжавых вагаецца ў межах 28 цэнтнэраў з гектару.

Мясцовыя фэрмэры тым часам дасягаюць ураджаю на 5-7 цэнтнэраў большага. Аднак на сьвяце шанаваць будуць ня іх, а менавіта калгасьнікаў, якія "нягледзячы на неспрыяльныя ўмовы..." й г.д. – па тэксту рэспубліканскай сэлектарнай нарады.

Райвыканкам у адказ на лукашэнкаўскую ініцыятыву правёў свой лякальны "зьезд саветаў".

Пры поўным маўчаньні сklіканай аўдыторыі свае аратарскія здольнасьці дэманстравалі старшыня выканкаму Сівакоў і лепшы сябра раёна, кандыдат у палатку Канаплёў. Прамоўцы націскалі на важкасьць дэпутацкай пасады пры тым, што больш безславеснага і бездапаможнага атраду ўлады, чым мясцовыя дэпутаты, немагчыма ўявіць. Але прайшло ўсё арганізавана і вытрымана.

Аляксандар ШЧАРБАК

...з Горак

Райвыканкам абавязаў аддзел культуры правесьці ў кожным населеным пункце і асноўных калектывах да 15 кастрычніка сэрыю канцэртаў.

Усяго іх мяркуецца арганізаваць ажно 170. Ня трэба быць дасьведчаным, каб уявіць якасьць падобнага "мастацкага валу". Аднак справа нават ня ў тым. Зьвяртае на сябе ўвагу пэрыяд актыўнай канцэртовай дзейнасьці. Ён супадае з парлямэнцкімі выбарамі. А гэта азначае, што не мастацтва панясе ў народ улада, а агітацыю – адпаведнага, зразумела, напрамку і зьместу.

Амаль увесь дзень чакалі раззлаваныя гараджане магчымасьці набыць прадукты ў цэнтральнай краме.

Людзей прывабілі нізкія кошты і шыкоўны выбар калбасаў, мясных вырабаў, сыроў. Але прадавачкі патлумачылі няўцямным пакупнікам, што тавар выкладзены не для іх, а для дэманстрацыі міністру гандлю, якога чакалі ў Горках. Як толькі наведаньне скончылася – усё выстаўленае зьнікла з прылаўкаў і жыцьцё пайшло звычайнай хадой.

Некалькім школам Першага верасьня асабліва пашанцавала.

Іх наведаў і асабіста прыняў удзел ва ўрачыстых "лінейках" міністар адукацыі. Паўсюль зь ім быў аркестар духавых інструмэнтаў. Міністар – у іншую школу, і аркестар за ім. Тым часам сталася вядома, што райцэнтар напярэдадні навучальнага году згубіў яшчэ некалькі беларускіх клясаў, на што некаторыя бацькі адказалі тым, што не паслалі дзяцей у школу. Загадчык райаддзела адукацыі хуценька паабяцаў "разабрацца" і аднавіць навучаньне на роднай мове.

Віктар КАРАЛЬКОЎ

...з Крычава

Нядаўна стала вядома, што Крычаў пазбаўляецца адзінай у горадзе недзяржаўнай навучальнай установы. Крычаўскі недзяржаўны тэхнікум эканомікі і права (КНТЭП), пасьля трох гадоў удалага функцыянаваньня, спыніў сваю працу.

Каля сотні навучэнцаў, якія не пасьпелі атрымаць адукацыю юрыстаў і эканамістаў, засталіся, як кажуць, "у разьбітага карыта". Скончыць навучаньне яны могуць толькі ў Ваўкавыску, дзе дзейнічае філія тэхнікума, альбо ў Менску.

Што паслужыла рэальнай прычынай закрыцьця тэхнікума, абсалютна дакладна сказаць цяжка, бо толькі ў мінулым годзе КНТЭП пасьпяхова прайшоў акрэдытацыю Міністэрства адукацыі краіны. Аднак, перад навучальнай установай была пастаўленая задача – займець собскае памяшканьне з абсталяванымі кабінэтамі й бібліятэку. Здавалася б, тут не было праблемы, бо за час існаваньня КНТЭП зарабіў значна больш за сто тысячаў даляраў ЗША, якія пайшлі заснавальнікушэфу – рэктару Беларускага камэрцыйнага ўнівэрсытэту ўпраўленьня Эдварду Ахрэму.

Аднак, як лічыць калектыў выкладчыкаў, што зараз застаўся бяз працы, менавіта нежаданьне заснавальніка крычаўскага тэхнікума ўкладаць грошы ў далейшае разьвіцьцё зьявілася прычынай закрыцьця.

На днях скончыў жыцьцё самагубствам адзін з самых вядомых і паважаных дактароў гораду Іван Радзецкі.

Хірург, які шмат дзесяцігодзьдзяў пасьпяхова апэрыраваў крычаўцаў, зрабіў сабе ўдар нажом у вобласьць сэрца і, нягледзячы на выратавальныя намаганьні калегаў, памёр.

70-гадовы Іван Радзецкі толькі ў гэтым годзе сышоў на пэнсію. Да гэтага ён працаваў хірургам, анколягам, быў глаўным доктарам раённага шпіталю. Як кажуць людзі, што блізка ведалі яго, сп. Радзецкі быў жыцьцярадасным і спакойным чалавекам. Што паслужыла прычынай нечаканага суіцыду, магчыма, стане вядома праз пэўны час.

Уначы 30 і раніцай 31 жніўня крычаўцы назіралі незвычайнае відовішча. Дызэль-цягнік Магілёў-Крычаў даставіў на станцыю больш за сотню нямытых, галодных таджыкаў.

Паўднёвыя "госьці" у дзьвюх вагонах былі транспартаваныя міліцэйскім нарадам з самых Асіповічаў. На вакзале таджыкаў, што прыехалі ў Беларусь у пошуках лепшага жыцьця, сустрэлі прадстаўнікі райвыканкаму і значныя міліцэйскія сілы. Уцекачы былі накормленыя і па магчымасьці лякалізаваныя ў межах вакзала, дзе яны правялі ноч. Адзін таджык, за плату ў сто рублёў, даў паглядзець аўтару гэтых радкоў свой пашпарт. Пашпарт быў аформлены на трох мовах: ангельскай, расейскай і арабскай. Раніцай 31 жніўня сорак чатыры сям'і з Курган-Цюбінскай вобласьці Таджыкістану былі пад аховай міліцыі вывезеныя на тэрыторыю Расейскай Фэдэрацыі.

Андрэй КУЗЬМІН

БЕЛАПАН для «ТМ»

Больш за 30 тысячаў подпісаў грамадзянаў за незалежнасьць Беларусі й супраць саюзу з Расеяй сабралі сябры Кансэрватыўна-Хрысьціянскай партыі – БНФ.

Гэтыя подпісы яны перадалі днямі ў прадстаўніцтвы ААН, АБСЭ і ў амбасады заходніх краінаў. Акцыя была распачатая даволі даўно, аднак актывізавалася апошнімі днямі – у сувязі з праходзячым у Нью-Ёрку міжнародным "самітам тысячагодзьдзя". Як паведаміла прэс-служба партыі, 1 і 2 верасьня ў Менску падчас збора подпісаў міліцыя затрымала актывіста партыі Уладзімера Юхо, намесьніка старшыні КХП – БНФ Сяргея Папкова, а таксама некалькі людзей, якія пагадзіліся падпісацца пад зваротам у абарону незалежнасьці. Пікеты ў абарону незалежнасьці, наладжаныя КХП – БНФ, прайшлі таксама ў Полацку і пасёлку Коханава Талачынскага раёна Віцебскай вобласьці.

●

Стаўленьне да надыходзячых выбараў стала галоўнай тэмай працы другой сэсіі пятага зьезду Аб'яднанай грамадзянскай партыі.

Старшыня партыі Анатоль Лябедзька ў сваім дакладзе падкрэсьліў, што намаганьні АГП у гэты час будуць засяроджаныя на рэальным ўзаемадзеяньні з выбаршчыкамі. Ён прызнаў, што дэмакратычнай апазыцыі зараз не па сілах байкатаваць выбары на тэрыторыі ўсёй краіны. Але правесьці гэтую акцыю ў 22 буйнейшых гарадах Беларусі цяпер цалкам магчыма.

Сутнасьць шэрагу дакумэнтаў, прынятых зьездам, сьведчыць пра тое, што партыя робіць стаўку на прэзыдэнцкія выбары 2001 году. Большасьць дэлегатаў, паколькі ўлады ня выканалі чатырох умоваў для прызнаньня выбараў дэмакратычнымі, вырашыла, што партыя не павінна ўдзельнічаць у выбарчым фарсе. Разам з тым да актывістаў АГП, якія ўжо аб'явілі аб сваім удзеле ў выбарчай кампаніі, на зьезьдзе не было прынята ніякіх захадаў.

●

За распаўсюд улётак з заклікамі байкатаваць парлямэнцкія выбары ў Менску быў затрыманы і аштрафаваны студэнт гістарычнага факультэту БДУ, намесьнік старшыні аддзяленьня АГП Аляксандар Кадукоў.

Першапачаткова супрацоўнікі міліцыі склалі пратакол аб парушэньні А.Кадуковым правілаў добраўпарадкаваньня і ўтрыманьня населеных пунктаў. Аднак пасьля падключэньня да справы аднаго з кіраўнікоў раённага ўпраўленьня ўнутраных справаў артыкул быў зьменены – студэнта абвінавацілі ўжо ў парушэньні заканадаўства аб выбарах. Неўзабаве ў міліцыю прыбыла здымачная група БТ і, нягледзячы на пратэсты затрыманага, вяла здымкі ягонага допыту. Вечарам таго ж дня суд Партызанскага раёна, пры адсутнасьці адваката, прызнаў хлопца вінаватым у парушэньні згаданага артыкула КоАП і аштрафаваў яго на два мінімальных заробка. Пры гэтым суд не зьвярнуў увагі на тое, што паводле новага заканадаўства аб выбарах агітацыя за байкот не забароненая. Больш таго, позна ўвечары Аляксандра даставілі дамоў, дзе міліцыянты без санкцыі пракурора правялі вобыск.

●

На бліжэйшых прэзыдэнцкіх выбарах хто-небудзь з кандыдатаў абавязкова возьме на ўзбраеньне праграмнае палажэньне аб стварэньні Беларускага нацыянальнага ўнівэрсытэту, і гэта дапаможа яму перамагчы.

Такое меркаваньне выказаў старшыня ТБМ імя Францішка Скарыны Алег Трусаў, выступаючы на паседжаньні "круглага стала" па лінгвістычных правах чалавека. Мерапрыемства праводзілася Беларускім ПЭН-цэнтрам і было прымеркаванае да дня нараджэньня Алеся Адамовіча. У сваім дакладзе сп. Трусаў абгрунтаваў тэзыс аб павышэньні статусу беларускай мовы як важнага фактару дэмакратызацыі беларускага грамадзтва. Менавіта са стварэньнем БНУ ён зьвязвае адраджэньне сярэдняй адукацыі на роднай мове. "Без БНУ барацьба за беларускую школу і дзіцячы садок практычна ня мае сэнсу", – лічыць А.Трусаў. Ужо сабрана звыш 30 тысячаў подпісаў у падтрымку стварэньня БНУ.

●

Сям'я былога міністра ўнутраных справаў Беларусі генэрала Юрыя Захаранкі, які зьнік у Менску ў траўні 1999 году, магчыма, зьвернецца да ўладаў Нямеччыны з просьбай аб прадастаўленьні палітычнага прытулку.

Жонка Ю.Захаранкі Вольга паведаміла, што з дзьвюма дачкамі й адной унучкай ужо некалькі тыдняў знаходзіцца ў Нямеччыне. Сям'я праводзіць прэс-канфэрэнцыі і сустрэчы, на якіх інфармуе грамадзкасьць аб сытуацыі ў Беларусі. Па словах сп-ні Вольгі, на працягу ўсёй паездкі ім звоняць невядомыя і пагражаюць расправай у выпадку вяртаньня ў Беларусь. Менавіта гэта прывяло сям'ю да думкі аб палітычным прытулку.

●

Журналіст Беларускай службы радыё "Свабода" Міхась Скобла і супрацоўнік катэдры славістыкі Віленскага ўнівэрсытэта Сяргей Шупа сталі ляўрэатамі літаратурнай прэміі імя Алеся Адамовіча.

Прэмія гэтая была заснаваная Беларускім ПЕН-цэнтрам. Урачыстае ўзнагароджаньне ляўрэатаў адбылося ў памяшканьні літаратурнага музэю імя Янкі Купалы. Міхась Скобла ганараваўся за цыкль перадачаў "Вольная студыя", а Сяргей Шупа – за вынік шасьцігадовай працы – публікацыю дзьвюх кнігаў "Архіва Беларускай Народнай Рэспублікі".

Дыплёмы ляўрэатаў, падпісаныя старшынём журы Васілём Быкавым, уручылі намесьнік старшыні Беларускага ПЕН-цэнтру Карлас Шэрман і старшыня лінгвістычнай камісіі Лявон Баршчэўскі.

БЕЛАПАН для «ТМ»

Расейкі разлом: праўда горшая за сьмерць

Наша ўсходняя суседка ізноў успучылася. Пасярод усяго жудаснага, што адбываецца кожны дзень, катастрофа ў Баранцавым моры застаецца "цэнтрам увагі". Дэманстрацыя акалічнасьцяў гэтай трагедыі праз сродкі масавае інфармацыі ўзьняла старую праблему расейскай "велічы й жабрацтва".

Калі б тое адбылося гадоў 10, а тым больш 15 назад, ніхто б нават не даведаўся пра аварыю, і толькі родныя загінуўшых праз паўгады атрымалі б падзякі камандаваньня за гераізм сыноў і мужоў, што да канца выканалі "сьвяты доўг перад партыяй і народам". Але часы мяняюцца, і плады дэмакратыі дазволілі паказаць тое, чаго раней расейцы ніколі б ня ўбачылі. Канешне, уся праўда стане вядомаю ня хутка, але ўсю праўду, мо, і ня трэба ведаць, бо да яе пакуль мала хто гатовы. У пэўным сэньсе – праўда для расейцаў горш за сьмерць. І гаворка йдзе ня толькі пра тэхнічныя аспэкты й палітычны рэзананс катастрофы, а пра той духоўна-сацыяльны разлом у сьвядомасьці расейцаў, які назіраецца ў апошнія гады. У чым, калі задумацца, праблема сёньняшняй "расейскай душы"?

У тым, што яна "лапсаваная" дэмакратыяй, гуманізмам, мэркантылізмам ды іншымі "прыдумкамі канца XX стагодзьдзя". Раней не было ніякіх сумненьняў у тым, што інтарэсы імпэрыі, інакш – інтарэсы "партыі-дзяржавы-народа", вышэй за сацыяльныя, групавыя, сямейныя, а тым больш прыватныя інтарэсы ці клопаты. Таму людзкое жыцьцё, умовы існаваньня й асабістыя патрэбы чалавека нічога ня важылі ў параўнаньні з імпэрскай велічу, з задачамі па ейнаму пашырэньню й умацаваньню. Але ж моц Імпэрыі – гэта моц Арміі, рэпрэсыўнай машыны й прапагандысцкага апарату, дзеля якіх існуюць усе астатнія "прыстасаваньні" – у тым ліку і самі "простые" людзі. Савецкая імпэрыя паклала на гэта ўсе свае духоўныя і фізычныя сілы й немала дасягнула.

І вось за апошнія 10 год адкрыўся іншы сьвет, дзе людзі жывуць ня дзеля сьветлае будучыні альбо імпэрскіх амбіцыяў, а дзеля задавальненьня сваіх слабасьцяў, прыхільнасьцяў і каханьня, посьпеху й дабрабыту. Сам чалавек, ягоныя правы й жыцьцё – ёсьць адпраўным пунктам і мерай усіх іншых каштоўнасьцяў. Але... Каб стаць свабодным і багатым, мала абвесьціць сябе дэмакратам і прыхільнікам лібэральнай эканомікі. Гістарычны вопыт таталітарызму й псыхалёгія імпэрскасьці не пускае ў новы сьвет, цягне ў мінулае. Вось гэтая "расколіна" і ёсьць галоўнай праблемай сёньняшняй расейскай сьвядомасьці. Па інэрцыі расейцы лічаць сябе самай магутнай дзяржавай у сьвеце, але ж і жыць ужо хочуць па-людзку. Ім цяжка прызнаць, што па асноўных сацыяльных прыкметах Расея – бедная й слаба разьвітая краіна. Што да мілітарнае моцы, дык і ў Чынгізхана было ў свой час найлепшае войска (дзе зараз тыя манголы?). Галоўнае, што каб падтрымліваць гэтую моц і надалей, давядзецца ўсё больш сродкаў адрываць ад эканомікі і сацыяльных праграмаў, усё большай небясьпецы падвяргаць жыцьцё сваіх грамадзянаў. "Эканоміць", як і раней, давядзецца на людзях ды іхным здароўі.

Ёсьць, напрыклад, шмат субмарынаў – але няма сродкаў ратаваньня зь іх; ёсьць шмат вайсковых канфліктаў – але няма сродкаў на кампэнсацыю іхным ахвярам, нават на перашкоду тэрарызму; ёсьць шмат экалягічна-шкодных вытворчасьцяў – але няма чым змагацца зь іхнымі наступствамі й г.д. Пакуль расейцы па інэрцыі яшчэ спадзяюцца, што можна будзе спалучаць імпэрскія амбіцыі з багатым і спакойным жыцьцём, і прыход новага прэзыдэнта як быццам бы падтрымаў гэтыя ілюзіі.

Аднак за вялікія прэтэнзіі трэба плаціць вялікія кошты. Што ж, пакуль і ўлады й самі расейцы згодныя на гэта. Абы не пацярпела "собственная гордость". Я не зьдзіўлюся, калі раптам абвесьцяць, што "Курск" пратараніла чачэнская падлодка...

Падобна на тое, што для нашых усходніх суседзяў праўда страшней за сьмерць, бо з праўдай, балючай і горкай, трэба жыць, а сьмерць як быццам бы здымае ўсе праблемы й непрыемныя пытаньні.

Зрэшты, гэта іхныя праблемы, якія ім і вырашаць. Мяне ж усцешвае толькі тое, што мы паглядаем на гэтыя ўзрушэньні хоць зь мінімальнай, аднак – адлегласьці, і ўжо катастрофа ў Баранцавым моры амаль не закранула Беларусь. Хаця "расколатыя расейскія душы" жывуць яшчэ ўва многіх з нас, і часам іхныя праблемы засланяюць нашы ўласныя.

А жыць чужым жыцьцём і суседзкім розумам – небясьпечная рэч. Бо можна і памерці не сваёй, а чужой сьмерцю. Не жадаў бы такога нікому...

В.АЎРАМЕНКА

Фота IREX

Кыргызскі сябра сваю мову ведае

Былы дэмакрат, а цяпер прэзыдэнт Кыргызіі Аскар Акаеў, як і ўсе кіраўнікі паўстаўшых на прасторы СССР краінаў, балятуецца на другі тэрмін. Мясцовы парлямэнт колькі часу таму зацьвердзіў закон, паводле якога любы чалавек, хто прэтэндуе на дзяржаўную працу, абавязаны ведаць мову тытульнага народу. Ступені такога веданьня адрозныя: адна справа, зразумела, прадавачка ў краме, і зусім іншая, прыкладам, міністар, тым больш – прэзыдэнт. Кандыдат на гэтую пасаду Аскар Акаеў днямі ўдала вытрымаў іспыты на веданьне роднай мовы.

Цікава, хто зь вядомых нашых палітыкаў (акрамя, ясная справа, Зянона Пазьняка) выдзюжыў бы падобны іспыт?.. Мо таму й лічыцца ў нас, са словаў "першага лінгвіста" краіны, што ёсьць толькі дзьве выдатныя мовы: ангельская і расейская. Праўда, тым больш сумнеўна, каб ён вытрымаў іспыт на любую зь іх...

Паводле інф. агенцтваў

МОЎНЫЯ СПРЭЧКІ

Трэцяга няма!

Калі меркаваць па тэндэнцыі пастаяннага пагаршэньня ўмоваў жыцьця і зьбядненьня беларусаў, дык відавочна, што сілы, накіраваныя на рэалізацыю беларускіх інтарэсаў у Беларусі меншыя сілаў, якія накіраваныя супраць іх. Чаму так адбываецца?

На Беларусі 10 мільёнаў жыхароў, зь іх, па розных зьвестках, да 90 адсоткаў – беларусы. Яны маюць звычайныя для людзей інтарэсы: быць здаровымі, мець сям'ю, гадаваць дзяцей, весьці гаспадарку, добра зарабляць і жыць нармальна. Гэта і ёсьць беларускія інтарэсы, якія месьцяцца, зразумела, на тэрыторыі нашай краіны. Належаць гэтыя інтарэсы выключна Беларусі, бо ніякая іншая дзяржава ня стане рэалізоўваць іх для нас.

Як вядома кожнаму больш-менш дасьведчанаму палітыку, інтарэсы і ўсё, што іх тычыцца, найбольш дакладна і комплексна разглядае і вывучае ўніверсальная тэорыя трансьляцыі інтарэсаў (УТТІ). На маю думку, для нас найбольш цікавыя наступныя вызначэньні й высновы з гэтай практычнай тэорыі.

1. Трансьляцыя інтарэсу – гэта дэманстрацыя наяўнасьці волі дасягнуць пэўнай мэты.

2. Інтарэс, які не трансьлюецца, не існуе.

3. Верагоднасьць рэалізацыі інтарэса прапарцыянальная інтэнсыўнасьці ягонай трансьляцыі гэтым суб'ектам.

4. Кожны чалавек трансьлюе інтарэсы той нацыі (тэрыторыі), на мове якой ён размаўляе.

5. Выкарыстаньне ЎТТІ дазваляе прымяняць да сацыяльных, палітычных і грамадзкіх зьяваў матэматычныя мэтады.

Згодна гэтай тэорыі моўная трансьляцыя кожнага інтарэсу суадносіцца з пэўнай тэрыторыяй, якая належыць нейкаму народу (тытульнай нацыі) — аўтару і носьбіту гэтай мовы. Такім чынам атрымліваецца, што трансьляцыя інтарэсаў, якая ажыцьцяўляецца на чужой мове з чужой тэрыторыі, належыць іншаму народу, а значыць – садзейнічае рэалізацыі чужога інтарэса (інтарэса чужой тэрыторыі). Напрыклад, калі маці трансьлюе інтарэсы сваёй сям'і, а бацька – інтарэсы чужой, дык ці будзе ад таго добра іхным дзецям, ці будуць у такой сям'і лад і дабрабыт?.. Такі ж вынік атрымліваецца і ў дзяржаве, калі значная частка грамадзянаў альбо ўлады будуць трансьляваць не свае інтарэсы, а інтарэсы іншай дзяржавы.

Прасьцей кажучы, трансьляцыя беларускіх інтарэсаў на Беларусі ажыцьцяўляецца такім чынам, што вынікаў на карысьць беларускай тэрыторыі даць ня можа. А значыцца, не дае карысьці і грамадзянам краіны. Гэта аб'ектыўна адбываецца з-за трансьляцыі інтарэсаў, якія ня маюць дачыненьня да Беларусі. Трансьляцыя чужых інтарэсаў адбываецца як на ўзроўні грамадзянаў, так і на ўзроўні ўлады. Вынікі гэтай трансьляцыі належаць не Беларусі, а некаму за яе межамі. Гэтыя рэальныя вынікі ўжо можна "пакласьці ў кішэню": заробкі, настрой, упэўненасьць у будучым сваіх дзяцей, гонар за краіну...

Трансьляцыя інтарэсаў адбываецца за кошт уласных рэсурсаў краіны. Пры панаваньні чужых інтарэсаў яны выдаткоўваюцца марна. Нашыя рэсурсы забясьпечваюць толькі дабрабыт уладных структураў, а ў іншым граюць адмоўную ролю, бо спрыяюць рэалізацыі чужых інтарэсаў. Беларускія ж разглядаюцца як другасныя.

Дабрабыт зьявіцца ў нас, калі беларусы асэнсуюць свае беларускія інтарэсы. Тады пачнецца іхнае інтэнсыўнае трансьляваньне. Гэта прывядзе да іх хуткай рэалізацыі, на тле якой забудуцца "настальгічныя ўсхліпы" па СССР, вяртаньнем у які большасьць насельніцтва пад кіраўніцтвам улады й займаецца зараз.

А пачнецца з мовы. Камусьці здаецца, што мова – справа дзясятая. Насамрэч нашая мова – гэта натуральны беларускі рэсурс, універсальны для тэрыторыі краіны. Толькі на ёй можна фармуляваць і трансьляваць беларускія інтарэсы. Яе выкарыстаньне само па сабе вядзе да канцэнтрацыі ўсіх іншых рэсурсаў на нашай тэрыторыі, а значыць – да паскарэньня рэалізацыі інтарэсаў нашых грамадзянаў.

Многім здаецца, што "форма" слова (гукавая ці графічная) ня мае значэньня, што галоўнае – сэнс. Аднак гэта ня так. Прымусіць роднае слова, шчыльна зьвязанае са зьместам, працаваць на карысьць беларускіх інтарэсаў – такі сэнс абвяшчэньня беларускай мовы дзяржаўнай.

Цяпер лёгка зразумець і адчуць у часе выбарчай кампаніі: хто з кандыдатаў трансьлюе беларускія інтарэсы, а хто – чужыя, як бы прыгожа не гучалі іхныя абяцаньні. Мова – нібы тая лакмусовая паперка. Выбіраючы мову, чалавек робіць выбар паміж інтарэсамі: беларускімі альбо чужымі. Як гаворыцца, трэцяга няма.

Віктар АБРАМОВІЧ

СТАЖЫРОЎКА Ў ЗША

Можна скарыстацца цудоўнай магчымасьцю

Бюро па Адукацыі і культурных сувязях Дзяржаўнага Дэпартамэнту ЗША сумесна з адпаведнымі аддзеламі Амбасады ЗША абвяшчае пра пачатак новай праграмы абмену спэцыялістамі пад назвай ***Community Connections.*** Яе ўдзельнікі атрымаюць магчымасьць стажыраваньня на працягу 3-5 тыдняў у амэрыканскіх кампаніях і арганізацыях. Усе выдаткі па правядзеньню праграмы бярэ на сябе амэрыканскі бок. Адбор удзельнікаў будзе праводзіцца ў абласных цэнтрах Беларусі.

Праграма мае 2 кірункі:

Бізнэс. Запрашаюцца ўладальнікі альбо кіраўнікі прыватных кампаніяў сярэдняга і малога бізнэсу, іх вядучыя адмыслоўцы, мэнэджэры верхняга і сярэдняга зьвяна, а таксама незалежныя прадпрымальнікі.

Умовы ўдзелу: *добрае веданьне ангельскай мовы і досьвед працы ў бізнэсе.*

Грамадзкія арганізацыі. Запрашаюцца спэцыялісты, якія працуюць у недзяржаўным сэктары і прэзэнтуюць разнастайныя безпрыбытковыя няўрадавыя арганізацыі.

Умовы ўдзелу: *перавага аддаецца адмыслоўцам, якія маюць важкі досьвед працы ў гэтай сфэры дзейнасьці.*

Прэзэнтацыя праграмы ***Community Connections* у *МАГІЛЁВЕ*** адбудзецца 22 верасьня па адрасу : вул. Ленінская, 61 (актавая заля). Пачатак а 16-й гадзіне.

КНІЖНЫЯ НАВІНКІ

У менскім выдавецтве "Беларускі кнігазбор" накладам у 4 тысячы асобнікаў выйшаў зборнік выбраных твораў Ларысы Геніюш.

Акрамя прозы, у 13-ты том "залатой сэрыі" увайшлі паэтычныя творы паэткі, у тым ліку 22 вершы, якія раней не публікаваліся. Значнае месца ў добра ілюстраванай кнізе займае эпісталярная спадчына Геніюш – яе лісты Васілю Быкаву, Максіму Танку, Міколу Ермаловічу, Адаму Мальдзісу, Рыгору Барадуліну, Пятру Машэраву.

Склаў кнігу Міхась Скобла. У прадмове ён піша: "Першыя свае творы Ларыса Геніюш падпісвала псэўданімам Чайка, менавіта так перакладаецца з грэцкай мовы імя Ларыса. Аднак усё часьцей у вершы паэткі залятаюць свабодалюбныя, магутныя сваім адзіноцтвам арлы, якія ніколі не пакідаюць свае гнёзды назаўсёды. І яна сьледам за імі ўзьлятала пад аблокі – Чайка зь лётам арлiным".

На думку выдаўцоў, пры распаўсюджваньні твораў паэткі праз дзяржаўныя кнігарні могуць узьнікнуць праблемы. Бо творчасьць выдатнай беларускай пісьменьніцы, якая пры жыцьці так і не прыняла савецкага грамадзянства, сёньня выключаная з школьных праграмаў. У гэты ж час улады пасёлка Зельва Гарадзенскай вобласьці, дзе пасьля вызваленьня з савецкага канцлягеру, фактычна пад хатнім арыштам, жыла Л.Геніюш, перашкаджаюць ўстаноўцы помніка ёй, выробленага дзякуючы людзкім ахвяраваньням.

ЗАПРАШАЕ А.СУВОРАЎ

Сёньня а 16-й гадзіне ў музэі імя Бялыніцкага-Бірулі адбудзецца адкрыцьцё выставы магілёўскага мастака Аляксандра Суворава пад назваю "Арт-міф".

Вы зможаце забачыць як старыя, гэтак і новыя творы мастака, паразважаць разам зь ім аб Часе й Прасторы...

ЛЕПШАЯ БЕЛАРУСКАЯ ДЗЯСЯТКА 90-Х

СЬВЕЖЫ ПОДЫХ ФАЛЬКЛЁРУ

"Мы ня можам вызначыць па песьне час яйнага зьяўленьня. Невядома, у які часовы пласт сягаюць карэньні арыгіналу песьні. Мы наўпрост падключаемся да гэтае крыніцы. Калі ж кантакт моцны, дык тады песьня ўзапраўду гучыць. Тады яна кранае іншых. Гэта напэўна залатая сярэдзіна, якую варта прымаць".

Іван Кірчук

Этнас, які павольна крочыць па Часе, увасабляецца ў тое, што зараз азначаецца паняцьцем: фальклёр. Казкі, замовы, паданьні, абрады, абрадавыя песьні, балады. Хто з магілёўцаў ня ведае Машэку, альбо хто ня чуў галашэньняў кабетаў падчас хаўтураў... Усё гэта падаецца простым ды прымітыўным. Гэтая прастата й прымітыў, аднак, захавалі тое, да чаго шмат хто дакранаецца з трымценьнем і душы, і цела. Дзівакі-фальклярысты, блукаючы па прасьцягах краіны, нястомна чытаюць умоўнае пісьмо нацыі, шукаюць тое, што розьніць народы і культуры, каб ад гэтага багацей сталіся ўсе.

Напачатку 1996 году на адным зь менскіх фэстаў, што праходзіў у Доме піянэраў, тамтэйшыя музычныя каманды "Маркі" ды "Дзіва" ладзілі сумесную праграму. Лідэры камандаў – Іван Кірчук і Зьміцер Лук'янчык былі знаёмыя міжсобку, што ў далейшым адыграла рашаючую ролю ў стварэньні музычнага калектыву, пра які пойдзе гаворка ніжэй.

Іван Кірчук, скончыўшы менскі "кулёк" (Унівэрсытэт культуры), паблукаўшы па абшарах Беларусі ў пошуках аўтэнтыкі, папрацаваўшы ў дзяржаўных архівах, у 1995 годзе засьпеў сябе на думцы: "А ці не пачаць ствараць сучасную музыку на аснове беларускага фальклёру?" Зьміцер жа Лук'янчык па жыцьці быў музыкам, рок-музыкам. У сьценах Вучылішча мастацтваў і пазнаёміліся нашыя героі – у вучэльні Зьміцер спасьцігаў навуку на аддзяленьні харавога дырыжаваньня, дзе ў той час выкладаў Іван Кірчук.

У 1996 годзе фонд Сораса абвяшчае конкурс альтэрнатыўнае музыкі, дзякуючы якому і паўстае музычны калектыў "Троіца". Іван Кірчук, Зьміцер Лук'янчык і Віталь Шкілёнак сьпехам запісалі дэма гурта ды адаслалі яго ў арганізацыйны камітэт конкурсу, не разьлічваючы пры гэтым на посьпех. Вярнуўшыся зь нямецкіх адведзінаў, музыкі са зьдзіўленьнем даведаліся пра сваю першую перамогу ў сваім першым конкурсе. У хуткім часе на студыі "Mezzo-Forte" запісваецца прафэсыйная дэма-запіс накладам 100 асобнікаў. У кастрычніку 1997 году на вочы Юрыя Шаўчука ("ДДТ") патрапіла адна з касэтаў, праслухаўшы якую, ён запрашае "Троіцу" наведацца ў Піцер на тамтэйшы фэст. Піцерская публіка была ўражаная ўбачаным ды пачутым. Потым былі выступленьні ў Маскве, куды запрасіў "Троіцу" Стас Намін; ён жа паказаў запіс беларускае каманды амэрыканскаму прадзюсару.

На вялікі жаль, на радзіме гурт заставаўся нядужа каб запатрабаваным. І прычынай стаўся далёка ня стыль выкананьня кампазыцыяў (каманда адпачатку была клюбнай і ў пэўнай ступені элітарнай), а адсутнасьць дастатковай колькасьці запісаў. Пра гэта гурт ведалі хіба што ў асяродзьдзі прыхільнікаў андэрграўнда. Зусім іншае стаўленьне было ў замежжы. У 1997 годзе "Троіца" наведваецца ў першы раз у Галяндыю. Замест запланаваных трох выступаў беларускі гурт зладзіў дзевяць. Падчас ягоных выступаў тамтэйшых слухачоў цікавіла бадай усё – сьпевы, інструмэнты – балазе за 15 год працы ў вучэльні Іван Кірчук назьбіраў вялікую калекцыю беларускай музычнай аўтэнтыкі: домры, жалейкі, гусьлі. Мала таго, самі музыкі – неблагія вынаходнікі інструмэнтаў. У тым жа годзе на беларускай студыі "ART Studio" запісваецца першы паўнавартасны альбом – "Троіца". Каб напоўніцу адчуць энэргетыку першага альбому, варта ведаць разуменьне музыкамі сваёй творчасьці ў рэчышчы аўтэнтычнасьці: "Аўтэнтычна толькі тамака на вёсцы. Калі гаварыць моваю адмыслоўцы, мы робім стылізацыю аўтэнтычнага фальклёру. То бок мы намагаемся захаваць мэлёдыю, дыялекты, нюансы, тое дыханьне, якое было ў бабуляў ды дзядуляў, тэкст – аж да таго, што захоўваем у адной песьні словы з расейскае, беларускае, украінскае моваў. А калі мы неяк дапелі, альбо расьпелі гэтую песьню, дык на тое мы і аўтары новага твору".

Ад 1998 году пачынаюць хадзіць чуткі, нібыта "Троіца" распалася. Як высьветлілася пазьней, пагалоскі былі ня без падставаў. "Троіца" сталася "Этна-Трыо", зьмяніўся і склад гурта: Іван Кірчук (вакал), Юры Паўлоўскі (пэркусыя), Юры Дзьмітрыеў (гітара). На думку адмыслоўцаў, зьмянілася й гучаньне каманды – прыкметна пашырыўся мэлядычны ды ідэйны дыяпазон праз задзейнічаньне большай колькасьці інструмэнтаў, назіраецца тэндэнцыя да выкарыстаньня арыгінальных матываў. "Этна-Трыо" пасьпела наведаць Галяндыю. Падчас адведзінаў Іванам Кірчуком была запісаная праграма "Спадчыннасьць зьніклых вёсак". Тамака, у Галяндыі, музыкам падарылі некалькі новых інструмэнтаў. Наперадзе ж "Этна-Трыа" чакае шлях да поўнае самарэалізацыі.

Алесь АСІПЦОЎ

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Тыднёвік Магілёўскі

Аналітычна-інфармацыйная газэта. Заснаваная Магілёўскім ГА «КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку 06.11.1996 г. за № 831.

Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэл./факс: 31-04-15, 22-97-82.

E-mail: krug@user.unibel.by

Інтэрнэт: http://tydniovik.hypermart.net

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у абласной друкарні імя Я.Свярдлова, г. Магілёў, Першамайская 70. Замова 35. Наклад 2000 асобнікаў. Падпісана да друку 07.09.2000 г. а 17.05.